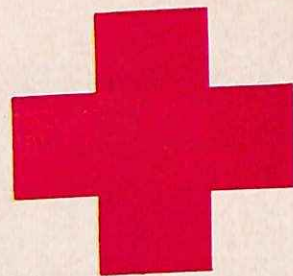

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1979

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Στίχοι

Μουσική

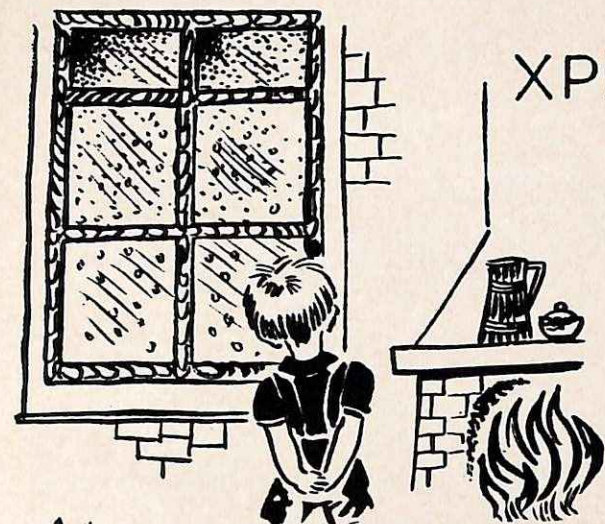
ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ.

ΜΑΡ. ΓΟΥΝΑΡΟΓΛΩΣ.

Moderato.

Στή γω. νιά μας κόκ. κι. νο

τ'ά. ναμ. μέ. νο τζά. - κι. Του. φες χιό. - νι πέ. - φτου.

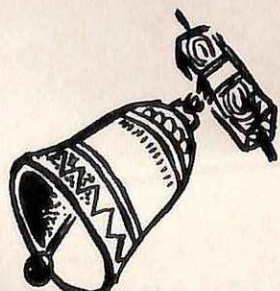
νε στο πα. ρα. θυ. ρά. κι. "Ε. λα κ' η γω. νί. - τσα

μάς καρ. τε. ρεϊ νάρ. θείς, σου. στρω. σα, Χρι. στου. - λη μου, γιά

νά. ζε. - στα. θείς.

2. "Όλο απόψε ξάγρυπνο μένει το χωριό μας και χτυπά Χριστούγεννα το καμπαναριό μας

3. "Ελα, Σύ, πού 'Αρχάγγελος σ'άνυμνούνε απόψε, πάρε από την πίττα μας πού εύωδια και κόψε.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

ΣΤΗ

ΣΠΗΛΙΑ

ΤΟΥ ΦΩΤΗ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

Σχεδ. Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ

Χριστούγεννα παραμονές. Χριστούγεννα και χιονιάς πάντα πάνε μαζί. Μά εκείνη τη χρονιά οι καιροί ήτανε φουρτουνιασμένοι παρά φύση. Χιόνι δέν έριχνε. Μοναχά πού ή ατμόσφαιρα ήτανε θυμωμένη, και φυσούσανε σκληροί βοριάδες μέ χιονόνερο και μ' άστραπές. Καμιά βδομάδα ό καιρός καλοσύνεψε και φυσούσε μιά τραμουντάνα πού άρμενιζότανε. Μά την παραμονή τά κατσούφιασε. Την παραμονή από τό πρωί ό ούρανός ήτανε μαύρος σάν μολύβι, κ' έπιασε κ' έριχνε βελονιαστό χιονόνερο.

Σέ μιά τοποθεσία πού τή λέγανε Σκρόφα, βρισκότανε ένα μαντρί μέ γιδοπρόβατα, άπάνω σέ μιά πλαγιά του βουνού πού κοίταζε κατά τό πέλαγο. Τό μέρος αυτό ήτανε άγριο κ' έρημο, γεμάτο άγριόπρινα, σκίνους και κουμαριές, πού ήτανε κατακόκκινες από τά κούμαρα. Τό μαντρί ήτανε τριγυρισμένο μέ ξεροτρόχαλο.

Οι τσομπάνηδες καθόντανε μέσα σέ μιά σπηλιά πού βρισκότανε παραμέσα και πιό ψηλά από τή μάντρα και πού κοίταζε κατά τή νοτιά. Μεγάλη σπηλιά, μέ τρία-τέσσερα χωρίσματα. κι άψηλή ως τρία μπόγια. Τά ζωντανά σταλιάζανε κάτω από τίς χαμηλές σάγιες, πού έσκυβες γιά νά μπεις μέσα. Σωροί από κοπριά στεκότανε εδω κ' εκεί, και θγάζανε μιά σπирτόζα μυρουδιά. Χάμω, τό χώμα ήτανε σκουπισμένο και καθαρό, γιατί οι τσομπάνηδες ήτανε μερακλήδες, και θάζανε τά παιδιά και σκουπίζανε ταχτικά μέ κάτι σκούπες κανωμένες από άστοιθιές.

'Αρχισέλιγκας ήτανε ό Γιάννης ό Μπαρμπάκος, ένας άνθρωπος μισάγριος, γεννημένος ανάμεσα στά γίδια και στά πρόβατα. 'Ητανε μαύρος, μαλλιαρός, μέ γένεια μαύρα κόρακας, αγουρά και σφιχτά σάν του κριαριού. Φορούσε σαλβάρια κοντά ως τό γόνατο, σελάχι στή μέση του, ζουνάρι πλατύ, βαριά τζεσεμεία στά ποδάρια του. Τό κεφάλι του τό είχε τυλιγμένο μέ ένα μεγάλο μαντήλι σάν σαρίκι, κ' οι μαρχαμάδες (κρόσια) κρεμόντανε στό πρόσωπό του. 'Αρχαίος άνθρωπος! Είχε δυό παραγιούς, τόν 'Αλέξη και τόν Δυσσέα, δυό παλικαρόπουλα ως είκοσι χρονών. Είχε και τρία παιδιά, πού τούς βοηθούσανε στ' άρμεγμα και κοιτάζανε τό μαντρί νά 'ναι καθαρό. Αυτές οι έξι ψυχές εζούσανε σέ κείνο τό μέρος, κρυφά από τόν Θεό. 'Ανάρια βλέπανε άνθρωπο.

'Η σπηλιά ήτανε καπνισμένη κι ό βράχος είχε μαυρίσει ως άπάνω από τήν καπνιά πού εθγαινε από τό

στόμα τής σπηλιάς. 'Εκεί μέσα είχανε τά γιατάκια τους, σάν μεντέρια, στρωμένα μέ προθιές. Στους τοίχους τής σπηλιάς είχανε μπηξει παλούκια μέσα στίς σκισμάδες του βράχου, και κρεμόντανε καρδάρες, τυροβόλια, μαγιές, τουφέκια και μαχαίρια, λές κι ήτανε λημέρι των ληστών. 'Απ' δέω φυλάγανε οι σκύλοι, όλοι άγριοι σάν λύκοι.

'Η άκροθαλασσιά βρισκότανε ως ένα τσιγάρο άπόσταση από τή μάντρα. 'Ητανε έρημη, κι άλλο δέν άκουγότανε εκεί πέρα παρά μοναχά ό άγκομαχητός του πελάγου, μέρα - νύχτα. Μέ τόν βοριά άπάγκιαζε, και καμιά φορά πόδιζε κανένα καϊκι. 'Αλλιώς δέν εθλεπες θάρκα πουθενά. 'Από τό μαντρί άγνάντευε κανένας τό πέλαγο ανάμεσα στα δέντρα και τό μάτι ξεχώριζε καθαρά τά βουνά τής Μυτιλήνης.

Τήν παραμονή τά Χριστούγεννα, είπαμε πώς ό καιρός χάλασε, κι άρχισε νά πέφτει χιονόνερο. Οι τσομπάνηδες είχανε μαζευτεί στή σπηλιά κι άνάψανε μιά μεγάλη φωτιά και κουβεντιάσανε. Τά παιδιά είχανε σφάξει δυό άρνιά και τά γδέρνανε. 'Ο 'Αλέξης έβαλε άπάνω σ' ένα ράφι μυτιήθρες και τυρί ανάλατο μέσα στά τυροβόλια, άγίζι και γιαούρτι. 'Ο Δυσσέας είχε μιά παλιά ζύνοψη, κ' έπειδή γνώριζε λίγο από ψαλτικά κ' ήξερε και πέντε γράμματα, διάβαζε τίς Κυριακάδες κι όποτε ήτανε γιορτή κανένα τροπάρι και λιγοστά από τόν 'Εξάψαλμο. 'Εκείνη τήν ώρα φυλλομετρούσε τή ζύνοψη, γιά νά δει τί γράμματα ήτανε νά πει.

Θά 'τανε ώρα σπερινού, Κείνη τήν ώρα άκούσανε κάτι τουφεκιές. Καταλάσανε πώς θά 'τανε τίποτα κυνηγοί. Τό ένα παιδί, πού είχε πάγει νά φέρει ξύλα μέ τόν γάιδαρο, είπε πώς τό πρωί είχε άκούσει τουφεκιές κατά τήν από μέσα θάλασσα, κατά τήν 'Αγία - Παρασκευή. Οι σκύλοι πιάσανε και γαβγίζανε όλοι μαζί και πεταχτήκανε δέω από τή μάντρα.

Σέ λίγο φανερωθήκανε από πάνω από τή σπηλιά δυό άνθρωποι μέ τουφεκιά, και φωνάζανε τούς τσομπάνηδες. 'Ο Σκούρος άφησε τούς ανθρώπους κι

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ

ΗΜΕΡΟΜ.

ΑΡΙΘ.

1. Τηχία

16-8-85

36199

άρπαξε ένα από τα ζαγάρια που 'χανε οι κυνηγοί και τό ξετίναζε να τό πνίξει. Ο κυνηγός έριξε απάνου του, και τά σκάγια τόν πονέσανε και γύρισε πίσω, μαζί με τ' άλλα παντρόσκυλα, που πηγαίνανε πισώδρομα όσο κατεβαίνανε οι κυνηγοί. Τέλος πάντων, έβγηκε ο Μπαρμπάκος με τούς άλλους και πιάσανε τόν Σκούρη και τόν δέσανε, δώξανε και τ' άλλα σκυλιά.

«Ωρα καλή, θρέ παιδιά!» φώναξε ο Παναγής ο Καρδαμίτσας, ζωσμένος με τά φυσεγκλίκια, με τό τγάρι γεμάτο πουλιά.

Ο άλλος, που ήτανε μαζί του, ήτανε ο γιός του ο Δημητρός.

«Πολλά τά έτη!» αποκρίθηκαν ο Μπαρμπάκος κ' η συντροφιά του. «Καλώς όρίσατε!».

Τούς πήγανε στη σπηλιά.

«Μωρέ, τ' είν' έδω; Παλάτι! Παλάτι με βασιλοπούλες!» είπε ο μπαρμπα - Παναγής, δείχνοντας τις μυτζίθρες που άχνίζανε.

Τούς βάλανε να καθίσουνε, τούς κάνανε καφέ. Οι κυνηγοί είχανε κονιάκ. Κεραστήκανε. «Βρέ αδερφέ», έλεγε ο μπαρμπα - Παναγής, «ποιός νά τό 'λεγε, χρονιάρα μέρα, πώς θά κάνουμε Χριστούγεννα στο σπηλαιο που έγεννήθη ο Χριστός! Έχτές περάσαμε στην 'Αγιά - Παρασκευή, νά κυνηγήσουμε λίγο. Έ, δικός μας είναι ο ήγούμενος· κοιμηθήκαμε στο μοναστήρι, και σήμερα την αύγη βγήκαμε στο κυνήγι. Βλέποντας πώς φουρτούνιασε ο καιρός, είπαμε πώς δέ θά μπορέσουμε να περάσουμε τό μπουγάζι με τή σαπιόθαρκα του μπαρμπα - Μανώλη του Βασιλέ. Κ' έπειδή ξέραμε απ' άλλη φορά τό μαντρί και με τό κυνήγι πέσαμε σε τούτα τά σύνορα, είπαμε νά 'ρθουμε στ' άρχοντικό σας... Μωρέ, τί σκύλο έχετε; Αυτό είναι θηρίο, δολάνι και καιλάνι! Μπρέ, μπρέ, μπρέ! Τό ζαγάρι τό πετσόκοψε! Γιά κοίταξε τί χάλια τό 'κανε!» Και γύρισε σε μία γωνιά της σπηλιάς, που κλαμούριζε τό σκυλί κ' έτρεμε σάν θερμασμένο.

«Έλα δώ, Φλόε! Φλόε!»

Μά η Φλόε από την τρομάρα της τρύπωνε πιό βαθιά.

«Αμα ήπιανε δυό - τρία κονιάκια, ο μπαρμπα - Παναγής άρχισε να μασά τά μουστάκια του, και στο τέλος έπιασε να τραγουδά:

*Καλήν έσπέραν, άρχοντες, αν είναι όρισμός σας,
Χριστού την θείαν γέννησιν νά πω στ' άρχοντικό σας.*

«Υστερα ο Δυσσέας έψαλε τό «Χριστός γεννάται, δοξάσατε». Εκείνη την ώρα ακούσανε πάλι τά σκυλιά νά γαβγίζουνε. Στείλανε τά παιδιά νά δούνε τί είναι. Ο άγέρας είχε μπουρινιάσει κι έριχνε παγωμένο νερό. Κρύο τάντανο!

Σέ λίγο πάψανε τά σκυλιά, και γυρίσανε πίσω τά παιδιά. Από πίσω τους μπηκανε στη σπηλιά τρεις άντρες, που φαινότανε πώς ήτανε θαλασσινοί, και δυό καλόγεροι, βρεμένοι δλοι και ξυλιασμένοι απ' τό κρύο. Τούς καλωσορίσανε, τούς βάλανε και καθίσανε.

Μόλις πήγε κοντά στη φωτιά ο πρώτος, ο καπετάνιος, τόν γνώρισε ο Μπαρμπάκος κ' έβγαλε μία χαρούμενη φωνή. Ήτανε ο καπετάν - Κωνσταντής ο Μπικλίκης, που ταξίδευε στην Πόλη. Είχε περάσει κι άλλη φορά από τή Σκρόφα, κ' είχανε δέσει φιλία με τόν Μπαρμπάκο, που δέν ήξερε τί περιποίηση νά τούς κάνει. Οι άλλοι δυό ήτανε γεμιτζήδες κι αυτοί, άνθρωποι του καϊκιού του.

Ο Ένας από τούς καλόγερους, ένας σωματώδης με

μαύρα γένεια όμορφάνθρωπος, ήτανε ο πάτερ - Σιλβεστρος Κουκουτός, καλογερόπαπας. Ο άλλος ήτανε λιγνός, με λίγες άνάριες τρίχες στο πηγούνι, σάν τόν 'Αγιο Γιάννη τόν Καλυβίτη. Τόν λέγανε 'Αρσένιο Σγουρή. Ο καπετάν - Κωνσταντής έρχότανε από την Πόλη και πήρε τό καϊκι τόν πάτερ - Σιλβεστρο, που είχε πάγει στην Πόλη από τ' 'Αγιον Όρος γιά έλέη, κ' ήθελε νά κάνει Χριστούγεννα στην πατρίδα του. Ο πάτερ 'Αρσένιος είχε ταξιδέψει μαζί του από τή Μονή του Παντοκράτορος στο Όρος, κ' ήτανε από τή Θεσσαλία.

Ταξιδέψανε καλά. Μά σάν καθατζάρανε τόν Κάβο - Μπαμπά, ο άγέρας μπουρινιάσε, κι όλη τή μέρα άρμενίζανε με μουδαρισμένα πανιά και με τόν στάντζο, ως που φτάσανε κατά τό βράδυ απ' δέξω από τό Ταλιάνι. Ο καιρός σκύλιαξε κι ο καπετάνιος δέν μπόρεσε νά 'μπει στο μπουγάζι, νά κάνουνε Χριστούγεννα στην πατρίδα. Αποφάσισε λοιπόν νά ποδίσει, και πήγε και φουντάρισε στ' άπάγκιο, πίσω από έναν μικρόν κάθο, από κάτω από τό μαντρί. Κ' έπειδή θυμήθηκε τόν φίλο του τόν Μπαρμπάκο, πήρε τούς γέροντες και τούς δυό άλλους νοματέους και τραβήσανε γιά τό άγίλι (μαντρί). Στο τσερνίκι είχανε αφήσει τόν μπαρμπα - 'Απόστολο με τόν μούτσο. Σάν είδανε πώς στη σπηλιά βρισκότανε κι ο κυρ - Παναγής με τόν κυρ - Δημητρώ, γίνηκε μεγάλη χαρά και φασαρία.

«Μωρέ νά δεις», έλεγε ο κυρ - Παναγής, «τώρα ψέλναμε τό τροπάρι, κι απάνω που λέγαμε «έν αυτή γάρ οι τοίς άστροις λατρεύοντες υπό άστέρος έδιδάσκοντο...», φτάξατε κ' έσεις οι μάγοι με τά δώρα! Γιατί βλέπω μία νταμιζάνα κρασί, βλέπω λακέρδα, βλέπω χαθιάρια, βλέπω παξιμάδια, μπακλαβάδες, «σμύρναν, χρυσόν και λίθον!» Χά! Χά! Χά!» - γελούσε δυνατά ο κυρ - Παναγής, μισομεθυσμένος και ψευδίζοντας, και χάιδευε την κοιλιά του, γιατί ήτανε καλοφαγάς. Στο μεταξύ ο πάτερ - 'Αρσένιος ο Σγουρής ζωντάνεψε ο καημένος, κ' είπε σιγανά χαμογελώντας και τρίβοντας τά χέρια του:

«Δόξα σοι ο Θεός, Κύριε ήμών 'Ιησού Χριστέ, που μάς έλύτρωσες εκ του κλύδωνος!» κ' έκανε τόν σταυρό του. Ο πάτερ - Σιλβεστρος είπε νά σηκωθούνε όρθιοι, κ' είπε λίγες εύχές, τό «Χριστός γεννάται», κι ύστερα με τή βροντερή φωνή του έψαλε. «Μεγάλυον, ψυχή μου, την τιμωτέραν και ένδοξοτέραν των άνω στρατευμάτων. Μυστήριον ξένον όρώ και παράδοξον· ούρανόν τό σπηλαιο, θρόνον χερουθικών την Παρθένον, την φάτνην χωρίον, έν ώ άνεκλήθη ο άχώρητος Χριστός ο Θεός, έν άνυμνούντες μεγαλύνομεν».

Υστερα καθίσανε στο τραπέζι. Τέτοιο τραπέζι θλογημένο και χαρούμενο δέν έγινε σε κανένα παλάτι. Τρώγανε και ψέλνανε.

Όξω φυσομανούσε ο χιονιάς, και βογκούσανε τά δέντρα κ' η θάλασσα από μακριά. Ανάμεσα στα βουίσματα ακουγότανε και τά κουδούνια από τά ζωντανά που άναχαράζανε. Μέσα από τή σπηλιά έβγαине ή κόκκινη άντιφεγγιά της φωτιάς μαζί με τις ψαλμωδίες και με τις χαρούμενες φωνές. Κι ο κυρ - Παναγής έκλεβε κάπου - κάπου λίγον ύπνο, ρουχάλιζε λιγάκι κ' ύστερα ξυπνούσε κ' έψελνε μαζί με τή συνοδεία.

Άληθινά, από τή Γέννηση του Χριστού δέν έλειπε τίποτα. Όλα υπήρχανε: τό σπηλαιο, οι ποιμένες, οι μάγοι με τά δώρα, κι ο ίδιος ο Χριστός ήτανε παρών με τούς δύο μαθητές του, που εύλογούσανε «τήν θρώσιν και την πόσιν».

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

του ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ

Αυτές τις μέρες, ή μορφή του ανθρώπου όπως την ξέρουμε σμιλεμένη από τή ζωή, από τό χρόνο, από τόν άγώνα του βίου, από τις δοκιμασίες, αλλάζει σάν από θαύμα. Χάνει τά σκληρά χαρακτηριστικά της, οι ρυτίδες σβήνουν, τά μουντά, σκοτεινά χρώματα γίνονται φωτεινά, ρόδινα. Τά πρόσωπα αιθριάζουν. Τά μάτια λάμπουν κι αρχίζουν νά βλέπουν όλα όλόγυρα με μία καινούρια άγνότητα. Τί συμβαίνει κι όλα τά πρόσωπα παίρνουν ένα εύτυχισμένο, χαρούμενο, έλπιδοφόρο, δροσερό χρώμα, σά νά τό δανείζονται από τά πρόσωπα των παιδιών; Μά αυτό ακριβώς συμβαίνει: Ήρθε πάλι ή στιγμή νά βασιλέψει στη ζωή ή μορφή των παιδιών - ή άγγελική όψη του θρέφους. Τό Θείο Βρέφος γεννιέται πάλι άπόψε. Και δέν γεννιέται μόναχα μέσα σε μία σπηλιά, εκεί στη Βηθλεέμ, όπως τότε στους ωραίους κοσμογονικούς καιρούς. Γεννιέται τό Θείο Βρέφος σε κάθε σπιτί άληθινού ανθρώπου. Γεννιέται μέσα σε κάθε άνθρωπο.

Σήμερα ή καρδιά κάθε άληθινού χριστιανού γίνεται μία σπηλιά κ' εκεί, μέσα στο μισοσκόταδο, προβάλλει ξαφνικά ή ρόδινη λάμψη του θρέφους, ή πρώτη στιγμή της επίγειας μορφής του Χριστού. 'Ω! δέν υπάρχει ωραιότερο θέαμα γιά τά μάτια τ' ανθρώπου από τό αντίκρισμα του θρέφους, μόλις πρωτοβγει στη ζωή. Εκείνη τή στιγμή ο άνθρωπος νιώθει πώς νίκησε τό θάνατο, γιατί τό Βρέφος που βλέπουμε μπροστά στα μάτια μας τί είναι; Είναι ή 'Ανάσταση ενός που είχε πεθάνει, είναι μία νέα δύναμη ζωής, που έρχεται και κατατάσσεται στο στρατόπεδο της γής, γιά νά συνεχίσει την αιώνια πάλη με τό θάνατο και τή φθορά, με τό γερασμένο κόσμο και την άμαρτία. Τό μεγαλείο του Χριστιανισμού δείχνεται ακριβώς από την πρώτη στιγμή της ιστορίας του, από τή στιγμή που μάς παρουσιάζει τόν Χριστό όχι ώριμο, όχι τελειωμένο άντρα, αλλά θρέφος παρθενικό, άνίδεο, σκευός ζωής, άμωμο κι ανέγγιχτο ακόμη από τά διαβρωτικά και διαλυτικά δάχτυλα της ζωής, αλλά γι' αυτό ακριβώς μάς παρουσιάζει τόν Χριστό σάν Βρέφος. Γιατί κάθε θρέφος σιάζεται ή καινούργια δυνατότητα ενός νέου, καλύτερου είδους ανθρώπου. Κάθε θρέφος, κ' εκείνο που γεννιέται στα άρχοντικά παλάτια κ' εκείνο που γεννιέται στα ταπεινά καλύβια κ' εκείνο που μπορεί νά γεννηθεί σε μία πραγματική σημερινή φάτνη, μπορεί νά ξεναρχίσει τή ζωή μ' έναν καλύτερο τρόπο.

Αυτή είναι ή μεγάλη έλπίδα που γεννάει μέσα μας ή όψη του Βρέφους καθώς κοιμάται στην άγκαλιά της μητέρας του, με τό ρόδινο πρόσωπο, που θαρρείς πώς είναι, όχι από σάρκα μά από κάποια ουσία, σχεδόν πνευματική, σχεδόν ψυχική, μ' εκείνη την ήρεμία που άντανακλά την μακαριότητα και τή γαλήνη του Παραδείσου και που είναι μία υπόσχεση εύτυχίας στους βασανισμένους ανθρώπους. Έτσι είδαν και βλέπουν οι άνθρωποι τό Θείο Βρέφος σήμερα. Έτσι τό ζωγράφισαν οι μεγάλοι ζωγράφοι, έτσι τό ύμνησαν οι ποιητές. Κάθε φορά που βλέπουμε τή ζωγραφική ή τή γλυπτική αναπαράσταση της γεννήσεως του Χριστού, άθελα ο νους μας πάει σ' όλα τά θρέφη του κόσμου και κάθε φορά που πέφτει τό μάτι μας σ' ένα θρέφος πραγματικό, άμέσως ή φαντασία μας τρέχει στη Γέννηση του Χριστού και κάθε φορά ψιθυρίζουμε με κατάνυξη βλέποντας τό θρέφος: «Νά ένας Χριστούλης». Και μέσα σ' αυτή τή φράση υπάρχει όλη ή θρησκευτική συγκίνηση που νιώθουμε γιά την ανανέωση της ζωής, αλλά κι όλος ο κρυμμένος πόνος της έμπειρίας, της τόσο πικρής, άλίμονο, έμπειρίας, που κάθε άνθρωπος φέρνει τό σταυρό στον ώμο του, τό σταυρό του μαρτυρίου και του πόνου που άφθονα μάς δωρίζει ή ζωή όσο την άνεβαίνουμε σάν τραχύ βουνό.

Όστόσο, άς λησμονήσουμε σήμερα την πίκρα της ζωής, κι άς χαρούμε τή γέννηση του Βρέφους σάν μία καινούρια έλπίδα. Είναι άλλωστε τόσο γεμάτη ή ψυχή μας από τή νοσταλγία των Χριστουγέννων, από την έτοιμιά της έλπίδας, ώστε δέν έχουνε παρά νά στρέψουμε προς τό Θείο Κόσμο του Χριστιανισμού, γιά νά ξεχυθεί, μέσα μας ή ίδια ή ψυχή μας, σάν ποτάμι γλύκας κι άνείπωτης καλωσύνης. Έτσι όπως την τραγούδησε ένας μεγάλος ποιητής.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

(Έθιμα, γιορτές, τραγούδια,
παινήματα και πειράγματα)

του ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΙΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

Από τις πιο κρουστάλλινες πηγές γνωριμίας με τον πολιτισμό ενός τόπου είναι οι γιορτές του. Μέσα στη λαογραφική τους ειλικρίνεια συναντάμε τον άνθρωπο στις πιο γνήσιες ώρες του. Τα ελληνικά χριστουγεννιάτικα έθιμα είναι ένας τέτοιος μαγικός καθρέφτης. Η ζωή, με τον όμορφο γιορταστικό κύκλο, μάς φανερώνει την ευγενική καρδιά του ελληνικού ανθρώπου, τον άγρυπνο νου, την ευθυμική διάθεση.

Μιά από τις γραφικότερες συνήθειες των ημερών αυτών είναι τα περίφημα κάλαντα. Τα τραγούδια που ψάλλουν μικροί και μεγάλοι, σε καλλίφωνους όμιλους, 'Η λέξη προέρχεται από το λατινικό «καλαντάριουμ» και το έξελληνισμένο καλαντάρι, που σημαίνει ήμερο-λόγιο. Σε διάφορες περιοχές λέγονται και «κόλιαντα», «κόλεντα» και «κόλιντα». Στην αρχαιότητα και την ελληνική, αλλά περισσότερο τη ρωμαϊκή συνήθιζαν να ψάλλουν στην αρχή του χρόνου, για την ευτυχία του σπιτιού και της σποράς, διάφορα εγκώμια. Το έθιμο πέρασε με πολλές παραλλαγές και ρίζωσε λαογραφικά στο χριστιανικό χώρο. Μιά απ' αυτές είναι και τα κάλαντάρικα τραγούδια της παραμονής των Χριστουγέννων.

Τά παιδιά στη Μακεδονία και τη Θράκη, γυρίζουν σε μικρούς όμιλους, κρατώντας ψηλές μαγκούρες, φαρδιές μπροστά, για να ξεχιονίζουν τη στράτα και να αποδιώχνουν τα σκυλιά και τους Καλλικάντζαρους, και τραγουδάνε στις γειτονιές τα κάλαντα. Χτυπούν με τα ραβδιά τους το πάτωμα για να καλοριζώσει ή ευτυχία και ψάλλουν:

Κόλιαντα, κόλιαντα φέρνω γειά, φέρνω χαρά
φέρνω σερνικά παιδιά κι ούλα θηλυκά τ' αρνιά
να ριζών'νε οι χαρές να μη ζ'γων'νε συμφορές.

Αρχίζουν πρώτα από το σπίτι του παπά, που του τραγουδάνε:

Σηκώσ' απάνου δέσπουτα κι μη θαριοκοιμάσαι.
γιατί σημάναν οι έκκλησιές σημαίνουν κι οι καμπάνες
σύρι κι ού μί του χαρτί κι τ' αγίου του θαγγέλιου.

Από κει πηγαίνουν στ' άλλα σπίτια. Κι ανάμεσα στα διάφορα παινήματα του «νοικοκύρη» και της «νοικοκυράς» και το κατανυκτικό:

Η Κυρά Θεοτόκο έκοιλοπόνα και παρεκάλε βοηθήσε-
τέ με

μαμή νά πάτε, μαμή νά φέρτε κι ως πού νά πᾶσιν, Χρι-
στός γεννήθη.

Ίδια τά έθιμα και στίς διάφορες άλλες ελληνικές περιοχές, με παραπλήσια καλαντάρικα τραγούδια, που συχνά δέν άργούν από έπαινοι να γίνουν ευθυμια πειράγματα..., άν κάποιος ή κάποια, που πηγαίνουν να τους τά «πουν», δέν τους δώσουν ικανοποιητικό φιλοδώρημα ή πολύ περισσότερο δέν τους άνοιξουν την πόρτα. Τότε τά «ψάλλουν» από την καλή της «κεράς»:

Κυρά μ' άρκούδα μαλλιάρη μέ μαλλιάρη ποδάρια,
μαρί ψειριάρο ψειριαρού και ψεροκονιδάρα
που βάζεις πέντε δάχτυλα και βγάνεις χίλιες ψείρες...

Και του τσιγκούνη «άφέντη»:

Άφέντη μου στο στρώμα σου δέκα χιλιάδες ψείρες
άλλες να κλώθουν, να γεννούν κι άλλες ν' αυγομαζώ-
νουν...

Σε πολλές περιοχές της Κρήτης τά κάλαντα συν-
οδεύονται κι από έξυπνες μαντινάδες, ανάλογα με
τόν τόπο, με χριστουγεννιάτικη επικαιρότητα:

Σάν την ήμέρα του Χριστού νάταν οι μέρες όλες
που οι όμορφες τίς κεντητές φορούνε καμιζόλες.

Τάξε λαμπάδα του Χριστού της Παναγιάς μιά ζωή
να σās ένώσει και τους δυο σε μιά κρεβατοστρώση...

Τόν έκαψες τη μιά βολά, τόν έκαψες την άλλη,
στολιστηκες και του Χριστού νάν' τονέ κάψεις πάλι...

Μιά από τις παλιότερες δοξασίες του λαού μας είναι κι αυτή των καλικαντζάρων. Τους πλάθει με τη φαντασία του μαυρομαλλιάρους, κακομούτρηδες, με ούρες, κέρατα και νύχια γαμψά. Είναι παλιό παγανιστικό κατάλοιπο των αρχαίων σατύρων, που άποτελούσαν την όργιαστική άκολουθία του Διονύσου. Στόν κόσμο της χριστιανισμένης θεωρούνται τελώνια που όλο τό χρόνο ροκανίζουν τίς κολώνες της γης και την παραμονή των Χριστουγέννων ανεβαίνουν στον άπάνω κόσμο... για να μήν τους πλακώσει ή γη που θά γκρεμιστεί. Κ' έπειδή δέ βλέπουν τη γη να γκρεμίζεται νευριάζουν και κάνουν σκανταλιές. Λασπώνουν της βρύσης τό νερό, ρίχνουν άλάτι στο φαί και τό κάνουν λύσσα, σκαλίζουν τό έσωτερικό του τζακιού και ρίχνουν κάπνες στην πίττα που ξεσκεπάζει ή νοικοκυρά να δει άν ψηθήκε, κ' ένα σωρό άλλα. Φεύγουν τα Φώτα με τόν άγιασμό των νερών και της γης. Τους κυνηγάει ό παπάς με την άγιαστούρα, κι αυτοί φωνάζουν:

Φεύγετε να φεύγουμε
γιατί έρχεται ό ζουρλόπαπας
μέ την άγιαχτούρα του
και μέ τη βρεχτούρα του
κι άγιασε τά ρέματα
και μάς έξεμάτισε...

Γραφικές παραδόσεις κ' ευθυμες δοξασίες, που λίγο λίγο υποχωρούν και χάνονται κάτω από τό φώς των νέων καιρών, αφήνοντας την τρυφερή συγκίνηση του χαμένου μύθου...

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ

του ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Όσες από σās έχουν παραπάνω παιχνίδια, άς τά φέρουν για να τά μοιράσουμε σε παιδάκια φτωχά, να νιώσουν κι αυτά κάποια χαρά τίς άγιες τουτες μέρες, έίπε ή δασκάλα στίς μαθήτριες την παραμονή των διακοπών.

Γύριζε στο σπίτι ή έννιάχρονη Ρίτσα, όλο αυτά τά λόγια τάχε στο νου της. Καί λογάριζε ποιά παιχνίδια θά μπορούσε να προσφέρει. Τή μελαχρινή Σπανιόλα, άς πούμε, την ξανθή βοσκοπούλα, την άστεία χοντρομπαλού μαγείρισσα με την άσπρη σκούφια... Ίσως όμως να βρισκε και κανένα άλλο παιχνίδι για δόσιμο.

Περνώντας έξω από τό φούρνο της γειτονιάς είδε ένα κορίτσι της ηλικίας της να ζητιανεύει. Ήτανε ντυμένο με παλιά μπαλωμένα ρούχα πολύ πλατιά για τό λιγνό του κορμί. Τό πρόσωπό του είχε ένα χρώμα κιτρινωπό. Τά καστανά του μάτια σκούρους κύκλους όλόγυρα. Ζητούσε βοήθεια με σιγανή τρεμουλιαστή φωνή κοιτάζοντας κάτω.

Στάθηκε μπροστά του συγκινημένη ή Ρίτσα κι άφου έμεινε άμίλητη λίγες στιγμές τό ρώτησε:

— Πώς θρέθηκες εδώ; Ξένη είσαι;
Κούνησε τό κεφάλι δίχως να θγάλει μιλά.
— Ή μητέρα σου, ό πατέρας που είναι; Ξαναρώ-
τησε.

— Δέν έχω κανέναν, άποκρίθηκε άναστενάζοντας.
— Και που μένεις;
— Στην κουφάλα μιάς γέρικης έλιάς που είναι πέρα, στο χωράφι, κάτω από τό γεφύρι... Όπου θρω.
— Ξέρεις γράμματα;
— Λίγα. Πήγαينا στην Γ' του Δημ. όταν έγινε τό κακό.

— Πιο κακό;
— Τό θανατικό. Ή μάνα μου είχε πεθάνει όταν ήμουνα μικρή. Έμεινα με τόν πατέρα στο σπίτι μιάς ηλικιωμένης συγγενισσάς μας, που 'χε πολλά λεφτά. Ένα βράδυ μπήκαν κακούργοι για να τό ληστεύουν. Πετάχτηκε άπάνω ό πατέρας, κι αυτοί τόν σκοτώσανε με μαχαιριές. Ή καρδιά της καλής γερόντισσας δέν άντεξε. Έγώ έτυχε να βρίσκομαι μακριά, στην άλλη άκρη του χωριού, που έμεινε ό νουνός μου. Αυτός μ' έπαιρνε κάθε Σάββατο να του κάνω συντροφιά ως τό βράδυ της Κυριακής.

— Κ' εκείνος σε μάζεψε όταν έμεινες όρφανή;
— Ναί. Ζήσαμε λίγον καιρό μαζί, μά ξαφνικά πέθανε...
— Γι' αυτό λοιπόν...
— Γι' αυτό... Έφυγα από τόν τόπο μου γιατί δέν ήθελα να με βλέπουν γνώριμοι να ζητιανεύω.

Ή καρδιά της Ρίτσας σφίχτηκε. Τί δυστυχία, Θεέ μου! έίπε μέσα της. Άνοιξε τη σάκκα της, έβγαλε τό πορτοφολάκι, που είχε μερικά φιλά και τό άδειασε στο χέρι της μικρής ζητιάνας. Κίνησε τρέμοντας να φύγει, κυνηγημένη από μιάν άβάσταχτη πίκρα, αλλά μετά-
νωσε και ξαναγύρισε.

— Μπορείς να είς' εδώ αύριο κατά τίς δύο. Είμαι πρηνή, τότε θά γυρίζω από τό σχολείο, της έίπε.

— Μάλιστα, μπορώ. Σ' εύχαριστώ πολύ, άποκρίθηκε με δάκρυα στα μάτια κί τράβηξε ν' αγοράσει λίγο ψωμί από τό φούρνο.

Σχεδ. Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ

Σε όλο τό δείπνο ή Ρίτσα έκανε πώς τρώει, χωρίς να θγάξει άχνα. Ό νους της ήτανε στη δυστυχία που δέρνει τόν κόσμο, στα φτωχά παιδάκια που τίποτε δέ θά μπορούσαν να χαρούν τίς άγιες μέρες των Χριστουγέννων. Καλά, θά κατάφερνε τη μάνα της να την αφήσει να πάει στην Κυρία τά περισσότερα παιχνίδια, όμως γι' αυτό τό δύστυχο τό ζητιανάκι τί θά 'κανε; Θά ήθελε ν' άνοίξει τό μετάλλινο κουμπάρα που είχε γίνει άσκήκτος από τό βάρος, αλλά τό κλειδί τό κρατούσε ό πατέρας της... Αυτός, που με μεγάλη άνησυχία την έβλεπε άκεφη, την πήρε στα γόνατά του όταν αποφά-
γανε.

— Τι έχεις, γλυκειά μου; τη ρώτησε. Μήπως είσαι άδιάθετη;

— Όχι, όχι.

— Μήπως θέλεις ένα ακριβό δώρο και δυσκολεύε-
σαι να τό ζητήσεις; Πές μου τό. Θά με θγάλεις κι από μιάν έγνοια. Όσο και να κοστίζει αυτό που σ' άρέσει, θά σου τό πάρω.

— Φέτος δέ θέλω να μου κάνετε δώρο, μπαμπά, άποκρίθηκε δειλά. Μόνο να, έξω από τό φούρνο είδα ένα κορίτσι όρφανό να ζητιανεύει και ράγισε ή καρδιά μου. Ξένα ήτανε τά ρούχα του, καλοκαιρινά, γεμάτα μπαλώματα; τά παπούτσια του λυώμα. Τι Χριστού-
γεννα θά κάνει αυτό στα χάλια που βρίσκεται; Σās παρακαλώ, μπαμπά, δώστε μου ό,τι λογαριάζατε να ξο-
δέψετε για τό δώρο μου να του τά πάω αύριο. Θά περιμένει έξω από τό φούρνο.

Ό καλόκαρδος πατέρας της αισθάνθηκε μεγάλη συμπόνοια γι' αυτό τό παντέρμο κορίτσι. Θυμήθηκε τά παλιά δικά του θάσανα, στερήσεις στα νεανικά του χρόνια, άγώνες για τόν έπιούσιο τόν καιρό της κατο-
χής. Όπως ήτανε πολύπειρος θέλησε να θεβαιωθεί

(Συνέχεια στη σελ. 8)

Τό μυστικό

του Δία

της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΒΑΡΕΛΛΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Στό «πλακιώτικο σαλόνι», δηλαδή στο σαλόνι μας, στο σαλόνι της οικογένειας Πλακιώτη, θρискόταν πεσμένος φαρδύς - πλατύς ένας Δίας για κλάματα. Όλοι τὰ είχαμε χαμένα μη ξέροντας τί νά πρωτομαξέψουμε: τὰ χέρια του, τὰ πόδια του, τὰ γένια του ή τὰ μαλλιά του.

Η μητέρα έτρεχε για αϊθέρα, έμεις τόν χτυπούσαμε στα μάγουλα, ο πατέρας του ξέσφιγγε τή ζώνη κ' ή Θέτις - πού βρήκε τήν ευκαιρία - του έδινε τσιμιές.

- Μου φαίνεται δι τὰ γένια του θά ξεκολλήσουν, είπε ο πατέρας μου σκεπτικός, και πρίν προλάβει νά τελειώσει τή φράση του τό μουστάκι του γείτονα βρέθηκε κάτω.

Η Θέτις τό συμμαζέψε και φώναξε σάν νά έβλεπε τό θηρίο τής αποκαλύψεως:

- Ένα μουστάκι!

- Ένα ψεύτικο μουστάκι! συμπλήρωσε ή Νίκη μέ νόημα.

Ο πατέρας άρπαξε τό μουστάκι από τὰ χέρια τής μικρής και τό ξανακόλλησε μέ βιάση στο έπάνω χέιλι του πεσμένου «θεού». Ύστερα μäs κοίταξε αύστηρά όλες και τονίζοντας τίς λέξεις μία μία είπε:

- Σäs παρακαλώ νά μή μιλήσει καμιά σας για τό γεγονός αυτό. Κάνετε πώς δέν ξέρετε τίποτα. Σύμφωνοι; Τίποτα!

- Σύμφωνοι, είπαμε χορωδιακά.

Ο δυστυχισμένος μας γείτονας άρχισε νά συνέρχεται μέ τὰ γιατροσόφια μας. Ήταν κατάχλωμος και άξιολύπητος. Τόν ξαπλώσαμε όλοι μαζί στο ντιβάνι (μέ τό ένα, μέ τό δύο, μέ τό τρία, ώπ!) και τόν ρωτήσαμε άν αισθάνεται καλά.

Ναι, ήταν πιά καλά. Σιγά σιγά τό χρώμα ρόδιζε τό πρόσωπό του πού είχε πανιάσει. Ζήτησε συγγνώμη για τή φασαρία πού μäs έκανε, για όλη τέλος πάντων τήν αναστάτωση, αλλά ούτε τό κατάλαβε πώς τό έπαθε, δέν ήξερε γιατί, ίσως νά ήταν τό στομάχι του.

- Όπωσδήποτε τό στομάχι σας ήταν. Μήπως δέν έχετε φάει; ρώτησε μέ ενδιαφέρον ή μητέρα μου. Νä säς φέρω νά τσιμπήσετε κάτι;

Δέν είπε ούτε ναι, ούτε όχι. Η μαμά μου σέ τέτοιες περιπτώσεις ενεργεί κεραυνοβόλα. Τό «έτσι κ' έτσι» τό πήρε για «ναι» και ώπου νά πείς τρία είχε φέρει στο δίσκο ένα μικρό κολατσιό.

Όλη αύτη τήν ώρα τόν έβλεπα έξεταστικά σάν νά ήταν νά τόν ζωγραφίσω. Είχα δικιο πού τόν βάφτισα «Νεφεληγερέτη». Όλο νέφη και καταιγίδες προκαλούσε από τή στιγμή πού πάτησε τό πόδι του στο διπλανό έρείπιο αυτός ο άνθρωπος.

Είχα τήν παράξενη αίσθηση πώς έπαιζε κάποιο ρόλο. Άλλιώς τί τό ήθελε τό ψεύτικο μουστάκι; Κ' έδω πού τὰ λέμε, ποιός μäs έλεγε δι και τὰ μαλλιά του και τὰ γένια του δέν ήταν ψεύτικα; Άλλά από ποιόν νά ήθελε νά κρυφτεί και γιατί; Μήπως ήταν κατάσκοπος; Μήπως είχε νά τελειώσει κάποια μυστική αποστολή και κρυβόταν; Έκείνο τό μαύρο βαλιτσάκι πού κρατούσε μέ τόση προσοχή τήν πρώτη μέρα, μήπως είχε «απόρρητα» έγγραφα;

Ένα σέκο μυστήριο ήταν αυτός ο άνθρωπος. Ξαφνικά εξαφανίστηκε κι ο παπαγάλος του. Ποιός θά κλεβε τώρα ένα πουλί; Για όνομα του Θεού! Μήπως μäs έλεγε ψέματα πώς έχασε τόν Πεπάρηθο, μόνο και μόνο για νά θρει μία αίτια νά έρθει στο σπίτι μας; Άλλά και γιατί νά ήθελε νά έρθει; Μäs είχε πει ακόμα δι τόν λένε Γιάννη Σβορώνο. Άραγε ήταν τό πραγματικό του όνομα ή ήταν κι αυτό ψεύτικο σάν τό μουστάκι του;

Πάντως δέν μπορούσα νά μίν παραδεχτώ δι ήταν «τύπος». Σου προκαλούσε τήν προσοχή, τόσο μέ τήν προσωπικότητά του, όσο και μέ τό μυστήριο πού σκόρπιζε γύρω του. Ύστερα, είχε μία φωνή βαρύτονου, ήξερε νά γοητεύει τόν άκροατή του, διηγόταν μέ τρόπο συναρπαστικό εύχάριστα πράγματα. Όλα αυτά προυπόθεταν γνώσεις και κάποια καλλιέργεια.

Κ' ύστερα εκείνο τό μεράκι του για τὰ νομίσματα! Πόσο μελέτησε αλήθεια για νά είναι τόσο έμπειρος και νά ξέρει τόσα πολλά πράγματα;

Νä! κ' εκείνη τή στιγμή πού τὰ σκεφτόμουν όλα αυτά ρητόρευε για τό αγαπημένο του θέμα:

- Κάθε πόλη είχε δική της παράσταση έλεγε στή Νίκη, για νά ξεχωρίζει ή μία από τήν άλλη. Οι κάτοικοι τής Μιλήτου παραδείγματος χάρη είχαν κόψει νομίσματα μ' ένα λιοντάρι νά στρέφει τό κεφάλι του πίσω. Οι κάτοικοι τής Φώκαιας είχαν για νομισματικό τους τύπο τή φώκια. Οι παραστάσεις τών νομισμάτων είχαν μεγάλη σχέση μέ τή θρησκεία, τή μυθολογία κάθε πόλης και μέ τὰ προϊόντα της. Τό Μεταπόντιο πού έθγαζε πολύ σιτάρι είχε στα νομίσματά του ένα μεγάλο στάχυ. Η Νάξος πού είχε μεγάλη παραγωγή σταφυλιών, απεικόνιζε στα νομίσματά της σταφύλια κι άμπελόφυλλα. Τό πιο συνηθισμένο όμως ήταν ή άπεικόνιση ενός θεού. Στήν Άθήνα τὰ νομίσματα τιμούσαν τήν Άθηνä, πού ήταν ή προστάτιδά της. Στήν Έφεσο παρίσταναν τήν Άρτεμι και στήν Ήλεια, τόν Δία και τή γυναίκα του τήν Ήρα, μäs κ' εκεί ύπήρχαν οι ναοί τους.

- Και πού τὰ ξέρεις έσύ, κύρ Γιάννη μου, όλα αυτά τὰ ώραία πράγματα; Έκανε ή Θέτις μέ καμάρι, για τόν μεγάλο σοφό της φίλο.

- Τὰ διαθάζω, απάντησε ο γείτονας μ' ένα πλατύ χαμόγελο αυταρέσκειας. Τὰ βιβλία δέν τὰ 'χουμε για τό ράφι. Τὰ 'χουμε για νά διαθάζουμε. Έγώ έχω τή μανία νά μαζεύω άρχαία ελληνικά νομίσματα, νά τὰ μελετώ και νά μαθαίνω τήν ιστορία τους. Τὰ νομί-

σματα μου άνοίγουν ένα παράθυρο για νά δώ τό παρελθόν. Μου μιλάνε, πώς τό λένε.

- Άντε καλέ, κύρ Γιάννη. Μιλάνε τὰ νομίσματα; Έκανε ή Θέτις.

- Μέ φωνή όπως έσύ κ' έγώ; Όχι βέβαια. Μου μιλούν όμως διαφορετικά, γιατί αυτά ήταν μάρτυρες τής παλιάς εποχής πού θέλω νά ξεδιαλύνω.

Και οι έξι άδερφές, οι έξάρες του κυρίου Καθηγητή, δέν μπορούσαμε νά ξεκολλήσουμε τὰ μάτια μας από τόν Νεφεληγερέτη. Μιλούσε μέ τόση άγάπη, μέ αληθινή λατρεία, θά έλεγα, για τὰ νομίσματα και μäs έκανε νά τ' αγαπήσουμε κ' έμεις. Η μητέρα μου μάλιστα είπε:

- Είναι πολύ ενδιαφέροντα όλα αυτά. Κάποτε θά πρέπει νά μäs κάνουνε ένα σεμινάριο και νά μäs τὰ μάθετε.

- Είμαι στή διάθεσή σας, όποτε θέλετε, είπε μέ μία μικρή υπόκλιση.

Η Άθηνä κι έγώ βάλαμε τὰ γέλια, γιατί ή μητέρα μου δέν είχε καιρό νά ξύσει τή μύτη της από τίς δουλειές, όχι νά κάτσει ν' άσχοληθεί μέ τήν ιστορία τών νομισμάτων!

- Άστε τὰ κορίτσια μου νά λένε! Κάνουν πώς τὰ ξέρουν όλα και τελικά δέν ξέρουν τίποτε, είπε γελώντας ή μητέρα μου. Ούτε καν τό γεγονός δι ή μαμά τους παράλληλα μέ τό μαγείρεμα και τό νοικοκυριό της διαθάζει πολλά τέτοια βιβλία και ξεσκονίζει τό μυαλό της.

Ο Νεφεληγερέτης σηκώθηκε νά φύγει. Μäs είχε κάνει μία άρμένικη επίσκεψη και μάλιστα «μετά λιποθυμίας». Είναι αλήθεια δι τὰ πόδια του έτρεμαν. Τόν πήγαμε συνοδεία μέχρι τήν πόρτα, όλοι μαζί. Η μητέρα μου του έλεγε νά ξανάρθει, ή Θέτις τόν κρατούσε από τό χέρι, δείγμα μεγάλης άγάπης, κ' έμεις οι άλλες τόν άποχαιρούσαμε, όταν...

Φρρ... φρρ... φρρ... άκούστηκε πάνω από τὰ κεφάλια μας. Ο Πεπάρηθος μέ τή γαμψή του μύτη και τὰ χρωματιστά του φτερά έγραφε βόλτες πάνω από τό κίτρινο γιασεμί. Τό πέταγμά του έδειχνε ένα μικρό πανικό. Πετώντας μέ γρηγοράδα πέρα δώθε άφηνε δυνατόes κραυγές. Σύμφωνα με τήν αγαπημένη του συνήθεια έβριζε.

Ο Νεφεληγερέτης κόντεψε νά μäs ξαναλιποθυμήσει από τή χαρά του.

- Ο Πεπάρηθος! φώναξε ή Θέτις. Ήρθε ο παπαγάλος σου, κύρ Γιάννη, πού έκλαιγες και στενοχωριόσουν.

- Εύτυχώς, εύτυχώς, έλεγε και ξανάλεγε μηχανικά. Εύτυχώς.

Τόσα πολλά «εύτυχώς» μέ έβαλαν σέ έγνοια. Τι μυστικό έκρυβε τέλος πάντων αυτός ο παπαγάλος μέ τό όνομα τής Σκοπέλου; Γιατί τέτοια χαρά πού τόν ξανάβρισκε, σάν νά ξανάβρισκε ένα θησαυρό;

Ο παπαγάλος μπήκε από τό παράθυρο στο σπίτι μας μ' εκείνο τό φιδισμένο πέταγμά του. Τὰ μάτια του άνεβοκατέβαιναν γεμάτα καχυποψία. Τόν χάσαμε για λίγο.

Ο Νεφεληγερέτης άλλαξε τότε τή φωνή του. Τήν έκανε γλυκειά και χαδιάρικη σάν γυναικεία και είπε κάτι παράξενες κουβέντες πού δέν κατάλαβε κανένας.

- Ά-άμάν, θάρ - θäs - γκώ, γλά - δώ - έ, εύ - ιώ, κό - κώε, μά, όθ - ή - πτέ, πτή - σώ - τώ.

Κορακίστικα πάντως δέν ήταν γιατί τὰ ήξερα καλά.

Ο ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΛΥΡΙΣΜΟΣ

«Και ποιμένες ήσαν άγραυλούντες»

Τών ουρανίων στρατιών οι Άγγέλοι
«äsματα, αύλους ποιμένων σταματάνε»,
και σπή σπηλιά «άγραυλούντες» οδηγάνε
τόν Ήλιο νά δοξάσουν πού ανατέλλει.

«Χαρäs τόν γλυκασμόν ραίνει ή κυψέλη»,
κι όρη, ποτάμια, δάση ήχολογάνε:
«Χριστός έτέχθη», ο Κύριος, πού θά 'ναι:
τό αληθινό στα κλήματά του άμπέλι».

Ή, του σπηλαίου παράδοξα! τιμή σου
ό,π άνομο για σέ, Μητερ, θωρούσαν
στο διάβα τής σπηλιάς, οι σύντροφοί σου.

Και τή στιγμή πού οι αιώνες λαχταρούσαν,
αυτοί ταπεινωμένοι αναφωνούσαν:
«Έλεος, Παναγία, άπ' τό Παιδί σου.

ΘΕΟΔ. Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Μάλλον ο παπαγάλος και ο κύριός του είχαν ένα μυστικό κώδικα για νά συνεννοούνται.

Ο Πεπάρηθος ξαναβγήκε από τό παράθυρο ήσυχασμένος κάπως και σκαρφάωσε στα χαμηλά κλαριά τής συκιάς... Είχε πιά σουρουπώσει για καλά.

Η Θέτις τόν πλησίασε και τόν ρώτησε:

- Πεπάρηθε, θέλεις μαιντανό;

Τόν ρώτησε για νά θυμώσει και νά τή θρίσει. Η Θέτις τό διασκεδάζε πολύ νά τόν άκούει νά θυμώνει και νά καβγαδίζει. Μä τό πουλί κρατούσε πεντασφράγιστο τό στόμα του.

Ο Νεφεληγερέτης ετοιμάστηκε νά πηδήξει τή χαμηλή μάντρα για νά πάει στο σπίτι του. Τό είχε σέ κακό νά πάει σάν άνθρωπος από τήν πόρτα. Τέλος πάντων. Τότε ήταν πού πλησίασε ο άστυφύλακας του τμήματος τής γειτονιάς μας, ο Ήρακλής.

- Δικός σας, κύριε, είναι ο παπαγάλος; ρώτησε ύποπτα τό γείτονά μας.

- Μάλιστα, κύριε άστυφύλακα! είπε σάν θρεμμένη κότα ο Δίας μέ τό ψεύτικο μουστάκι. Γιατί;

- Γιατί πρέπει νά μου κάνουνε τή χάρη νά έρθετε μαζί μου στο Τμήμα, είπε εκείνος βάζοντας λίγο πιο στραβά τό πηλίκιό του.

(Συνεχίζεται)

ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΤΟΥΣ ΜΥΣΤΙΚΑ

Της ΓΕΩΡ. ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Σήμερα η Φώφη έχει τα γενέθλιά της και η νουνά της ήρθε να της πει τα χρόνια πολλά και μαζί με τα γλυκά που της έφερε, της χάρισε και μία ωραία κούκλα. Όπως λοιπόν το καταλαβαίνει ο καθένας, έχουν να πούν πολλά μεταξύ τους για να γνωριστούν.

Πρώτη αρχίζει η Φώφη να λέει τα μικρά της μυστικά στην κουκλίτσα της. Τ' όνομά της, της λέει, είναι Σοφία αλλά ο μπαμπάς της και η μαμά της τη φωνάζουν χαϊδευτικά Φώφη και καμιά φορά Φωφούλα. Είναι ξει χρόνων. Σήμερα τα έκλεισε και μπήκε στα έφτά. Της άρεσουν πολύ τα ωραία βιβλία, μά δεν μπορεί ακόμη να διαβάσει όλες τις ιστορίες που είναι γραμμένες μέσα, αλλά βλέπει μονάχα τις ζωγραφιές που τις στολίζουν και καμιά φορά καταφέρνει να διαβάσει και κανένα ποιηματάκι όταν είναι τυπωμένο με μεγάλα γράμματα. Αγαπάει πολύ τις κούκλες, μά πιο πολύ εκείνες που είναι μωρά - όχι δηλαδή τις μεγάλες και πλουσιοντυμένες κούκλες, γιατί της άρεσει να κάνει από τώρα τη μητερούλα.

Λοιπόν έχετε τώρα την ιδέα πώς η κούκλα δεν θά της απαντήσει;

Κάνετε μεγάλο λάθος! Η κουκλίτσα μιλάει μία χαρά και θά πει κ' εκείνη τα μικρά της μυστικά στην καιονούρια της μανούλα.

Τ' όνομά της, λέει, είναι Λιλή. Ός τώρα βρισκόταν σ' ένα μεγάλο μαγαζί που πουλούσε παιχνίδια, μαζί με άλλες κούκλες κ' έβλεπε από τη διτρίνα με τα μεγάλα γαλανά της μάτια τον κόσμο που περνούσε. Τό πρωί μπήκε στο μαγαζί μία ωραία κυρία - δίχως άλλο η νουνά της Φώφης - και ζήτησε μία κούκλα. Της έδειξαν κάτι μεγάλες κούκλες ολο λούσο, με μακριά φορέματα, και κατσαρά μαλλιά, σωστές κυρίες. Μά η νουνά της Φώφης κοίταξε τη Λιλή και είπε: «Όχι, εγώ θέλω καλύτερα αυτήν. Δεν έχει λούσα και στολίδια και

Σχεδ. Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ

μοιάζει με αληθινό παιδάκι. Η Φώφη μου θά μπορεί να τη γδύνει και να την ντύνει και να την παίρνει στην αγκαλιά της σαν να ήταν τό παιδάκι της». Έτσι λοιπόν την αγόρασε και την πήγε στη βαφτιστικιά της για να γιορτάσει με χαρά τα γενέθλιά της.

Αυτά λέει η κουκλίτσα. Μά τό πιο περίεργο είναι, πώς η φωνή της κούκλας και η φωνή της Φώφης είναι ίδιες κι απaráλλαχτες, μά τόσο πολύ ίδιες που θά 'λεγε κανείς ότι η Φώφη ήταν εκείνη που μιλούσε για λογαριασμό της κούκλας της. «Ε! Κ' έτσι αν είναι, τί πειράζει; Ακόμα καλύτερα, γιατί σημαίνει πώς η Φώφη και η Λιλή, η μητερούλα και η κόρη θά ταιριάζουν πάντα σέ όλα!

της να της γνέφει από τό δρόμο. Έτρεξε κοντά του κ' εκείνος άφου τη φίλησε την πήρε από τό χέρι και πήγαν εκεί που ήτανε τό ζητιανάκι. Αυτό, που η ζωή τό 'χε κάνει τίποτα να μην έλπιζε, ένωσε ένα χαρούμενο σκίρτημα βλέποντάς την. Τά θολωμένα μάτια του λάμπανε.

Πεισμένος ύστερα από μεθοδική ανάκριση πώς δεν είχε να κάνει με κανέναν άπατεώνα ο στοργικός πατέρας της Ρίτσας, τό πήρε και του αγόρασε ζεστό παλτό και γερά παπούτσια κ' έπειτα πήγανε στο σπίτι να περάσουνε μαζί τις άγιες ήμέρες. Και τόσο τό συμπάθησαν όλοι τους για τα καλά του φερσίματα, που τό κρητήσανε κοντά τους, αποφασισμένοι να του θρουνε δουλειά άμα τελείωνε τό Δημοτικό και ξεπεταχτεί.

ΣΠΥΡ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΟΡΑΣΗ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ

ΝΙΚ. Γ. ΔΗΜΟΤΡΟΚΑΛΛΗ

Όλοι ξέρουμε ότι, όταν ένα γεράκι πετά ψηλά, αναζητεί τροφή. Και όταν διακρίνει κάποια λεία, μπορεί από εκεί ψηλά να χιμήξει σαν σάϊτα και να συλλάβει έναν ποντικό, ένα μικρό πουλί ή οποιοδήποτε άλλο μικρό ζώο κινείται ανάμεσα στα χόρτα. Τό ίδιο μπορεί να κάμει και ένας αετομάχος: Κάθεται στο σύρμα του τηλεγράφου και με τό βλέμμα του έρευνά την περιοχή, που βρίσκεται γύρω του. Σέ κάποια στιγμή θά τον ιδείτε να χιμήξει και να άρπάξει κάποια ακρίδα ή άλλο έντομο, που περπατούσε στο έδαφος.

Τήν ικανότητα αυτή δεν την έχουν μόνο τά γεράκια και οί αετομάχοι. Όλα τά πουλιά, σπίνιοι, σπουργίτες, καλογριές, καρδερίνες και τόσα άλλα, μπορούν να διακρίνουν μία κάμπα, ένα σκουληκάκι, ένα σπόρο εκεί που τό μάτι του ανθρώπου δεν μπορεί να διακρίνει τίποτα. Τά πουλιά δηλαδή έχουν όραση πολύ δυνατή, πολύ δυνατότερη, οξύτερη, από την όραση του ανθρώπου.

Και πραγματικά έτσι είναι. Τό γεράκι, από εκεί ψηλά που πετά, όχι μονάχα βλέπει έκταση πολύ μεγαλύτερη από όση θά μπορούσε να αγκαλιάσει με τό βλέμμα του ο άνθρωπος από την ίδια θέση, αλλά και διακρίνει ολόκαθαρα κάθε ιδιαίτερο αντικείμενο που υπάρχει μέσα στην περιοχή, πάνω από την οποία πετά και την έρευνά με τό βλέμμα του. Τό ίδιο συμβαίνει με τον αετομάχο και όλα σχεδόν τά πουλιά.

Αυτό γίνεται γιατί πρώτα - πρώτα τά μάτια των πουλιών είναι πολύ μεγαλύτερα από τά μάτια του ανθρώπου, σέ σύγκριση βέβαια με τό μέγεθος του σώματός των. Δεύτερον, ο άνθρωπος διακρίνει καθαρά μόνο τά αντικείμενα, που ή εικόνα του σχηματίζεται πάνω σέ ένα μικρό σημείο του αμφιβληστροειδούς χιτώνά του ματιού του. Τό σημείο αυτό λέγεται ωχρά κηλίδα και εκεί είναι πιο πυκνά τό κύτταρα που δέχονται τό φώς. Γι' αυτό, π.χ., όταν διαβάζουμε, δέ βλέπουμε ολόκληρο τό στίχο στο βιβλίο, αλλά μόνο ένα μικρό μέρος του κάθε φορά. Γι' αυτό χρειάζεται να μετακινήσουμε δυό τρεις φορές τό μάτι μας, ώσπου να διαβάσουμε έναν ολόκληρο στίχο.

Αντίθετα στον όφθαλμό των πουλιών τά κύτταρα που δέχονται τις φωτεινές ακτίνες είναι πολύ περισσότερα - ανάλογα βέβαια με τό μέγεθος - και όμοιόμορφα διαμοιρασμένα σέ ολόκληρο τον αμφιβληστροειδή. Έτσι ή εικόνα, π.χ., ενός ποντικού που σχηματίζεται στον αμφιβληστροειδή ενός γερακιού είναι τουλάχιστο δυό φορές πιο καθαρή από την εικόνα που σχηματίζεται στον αμφιβληστροειδή του ανθρώπου. Η εικόνα πάλι που σχηματίζεται στην ωχρά κηλίδα είναι όχτώ φορές πιο καθαρή στο γεράκι παρά στον άνθρωπο. Θά προσπαθήσουμε να φέρουμε ένα παράδειγμα για σύγκριση. Αν ένας άνθρωπος και ένα γεράκι έβλεπαν κάποιον ποντικό, από απόσταση βέβαια, ο μέν άνθρωπος θά έλεγε ότι αυτό που βλέπει μπορεί να είναι ποντικός, ενώ τό γεράκι θά έλεγε, αν μπορούσε να μιλήσει, χωρίς κανένα δισταγμό, ότι είναι ποντικός.

Αλλά και ή θέση των όφθαλμών στα πουλιά είναι διαφορετική από ό,τι είναι στον άνθρωπο. Ενώ δηλαδή στον άνθρωπο τά μάτια είναι τοποθετημένα στο

προστινό μέρος του προσώπου στα πουλιά, στα περισσότερα τουλάχιστο, είναι τοποθετημένα στα πλάγια της κεφαλής. Έτσι ο άνθρωπος βλέπει μόνο προς τά εμπρός και όταν θέλει να δει προς τά πλάγια, πρέπει να γυρίσει και τό κεφάλι του. Αν θέλει να ιδεί και τί γίνεται πίσω του, τότε πρέπει να στρέψει ολόκληρο τό σώμα του. Τά πουλιά όμως, καθώς έχουν τά μάτια τοποθετημένα πλάγια, μπορούν να βλέπουν σχεδόν ολόγυρά τους. Έτσι την ώρα που ψάχνουν για τροφή είναι δυνατό να αντιληφθούν έναν έχθρό, απ' οποιαδήποτε κατεύθυνση και αν έρχεται.

Μονάχα στα άρπακτικά πουλιά τά μάτια είναι τοποθετημένα στο προστινό μέρος της κεφαλής και βλέπουν μόνο προς τά εμπρός, όπως π.χ. τά μάτια της κουκουβάγιας. Έχουν όμως τά πουλιά αυτά μίαν άλλη ικανότητα: μπορούν να στρέφουν τό λαιμό τους τόσο πολύ, ώστε νομίζει κανείς πώς συμπληρώνουν ολόκληρο κύκλο. Αν, π.χ., αρχίσουμε να περπατούμε γύρω - γύρω από μία έλιά, στον κορμό της οποίας κάθεται μία κουκουβάγια, θά ιδούμε την κουκουβάγια να μάς παρακολουθεί στρέφοντας τό κεφάλι χωρίς να κινεί καθόλου τό σώμα της. Και όταν πλησιάζουμε να κλείσουμε ολόκληρο τον κύκλο, ή κουκουβάγια στρέφει τόσο γρήγορα τό κεφάλι της προς την άλλη πλευρά, ώστε μάς μένει ή εντύπωση, πώς ή κεφαλή της κουκουβάγιας στρέφεται γύρω - γύρω.

Η διόφθαλμη όραση, όπως τη λένε οί όφθαλμολόγοι, δηλαδή τό κοίταγμα με τά δυό μάτια, μάς βοηθά να εκτιμούμε σωστά τις διάφορες αποστάσεις και να διακρίνουμε τό βάθος στο όποιο βρίσκονται τά διάφορα αντικείμενα που βλέπουμε. Αν κλείσουμε τό ένα μάτι και κοιτάξουμε προς τά εμπρός, δυσκολευόμαστε κάπως να εκτιμήσουμε τό πόσο μακριά είναι τά διάφορα αντικείμενα που βλέπουμε. Τέτοια δυσκολία δεν υπάρχει για τά πουλιά. Αν και βλέπουν από κάθε πλευρά μονάχα με τό ένα μάτι τους, όμως εκτιμούν σωστά τις αποστάσεις.

Οί όφθαλμοί των πουλιών παρουσιάζουν και μία άλλη διαφορά από τους όφθαλμούς του ανθρώπου. Έχουν και τρίτο βλέφαρο, τη μηννοειδή πτυχή, όπως λέγεται. Μηννοειδή πτυχή έχουν επίσης και τά φίδια. Η μηννοειδής πτυχή είναι μία μεμβράνη διαφανής, όπως τό γυαλί, που κινείται οριζόντια, από τη μέσα γωνιά - τον κανθό - του ματιού προς την έξω. Η μεμβράνη αυτή εκτελεί δυό λειτουργίες: Όταν κινείται από τό μέσα προς τον έξω κανθό, με τά δάκρυα καθαρίζει τό μάτι από τις σκόνες. Όταν επανέρχεται στη θέση της, καθαρίζει την έσωτερική επιφάνεια του επάνω και κάτω βλεφάρου. Ιδιαίτερη σημασία έχει ή μηννοειδής πτυχή για τά υδρόβια πουλιά, όπως είναι π.χ., οί πικουνοί. Σκεπάζει τό μάτι σαν ένας φακός επαφής, που επιτρέπει στο πουλί να βλέπει καθαρά και μέσα στο νερό.

Η όραση λοιπόν των πουλιών είναι πολύ πιο τέλεια, πιο δυνατή από του ανθρώπου. Για να καταλάβουμε τη διαφορά θά αναφέρουμε ένα ακόμα παράδειγμα. Εάν θρεθούμε τη νύχτα μέσα σέ ένα κλειστό και θεοσκότεινο χώρο και ανάψουμε ένα μικρό και λεπτό κεράκι, θά μπορούσαμε να διακρίνουμε μερικά από τά αντικείμενα που υπάρχουν μέσα σ' αυτό τό χώρο. Μία κουκουβάγια, που όπως ξέρουμε είναι νυκτόβιο άρπακτικό, για να διακρίνει τά διάφορα αντικείμενα, όπως τά διακρίνουμε εμείς, χρειάζεται εκατό φορές λιγότερο φώς από μάς.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ

(Συνέχεια από τη σελ. 5)

ότι πραγματικά ήταν θεόφτωχη αυτή ή μικρή κι όχι όργανο κανενός έκμεταλλευτή.

- Μή στενοχωριέσαι, παιδί μου, της είπε. Και τό δώρο σου θά έχεις και τό ζητιανάκι θά βοηθήσεις. Άύριο τό μεσημέρι θά 'ρθω να σέ πάρω από τό σχολείο και θά πάμε μαζί να τό βρούμε. Άιντε τώρα να κοιμηθείς.

Είχε παραδώσει στη δασκάλα τά παιχνίδια ή Ρίτσα, είχε δεχτεί συγχαρητήρια για τά καλά της αίσθήματα και τραβούσε προς την αύλή, όταν είδε τον πατέρα

Τό παιδί

κ' ή

ήλιαχτίδα

Του ΧΡ. ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ

Λοιπόν θά σās διηγηθώ τήν ιστορία μιάς ήλιαχτίδας. Πώς μπήκε από τήν παρτίδα τήν Δεκέμβρη. Καθόμουν στα μαλλάκια τής Μαρίας πού καθόταν πλάι μου σχεδιάζοντας κουλουράκια καί γραμμοϋλες. (Ξέρετε, ή Μάρια εἶναι ή κορούλα μου, ένα παιδί τῶν χρονῶν πού τ' ἀρέσει νά τρέχει ὁλοένα, νά γράφει γραμμοϋλες καί κουλουράκια σάν τὸ μπαμπά τής καί νά χαίρεται γιά ὅλα ὅσα βλέπει γύρω τής κάθε καινούρια μέρα).

Θυμάμαι ἦταν ένα χειμωνιάτικο πρωινό. Ένα ἀπό κείνα τὰ ἡλιόλουστα πρωινά τοῦ Δεκέμβρη. Καθόμουν στο γραφεῖο προσπαθώντας νά σκαρώσω ένα παραμῦθι. Μία κοίτοῦσα τὰ βιβλία στὰ ράφια τής βιβλιοθήκης. μιά τὸ παιδί πού σχεδίαζε κεί κοντά μου καί πότε ἔξω σὸν κήπο τή λεμονιά καί τὸ γεράνι. Ὁ παγωμένος ἀέρας κ' ή ζεστασιά τοῦ σπιτιοῦ εἶχαν θαμπώσει τὰ τζάμια σὸ παράθυρο. Ὁ νοῦς μου τώρα πετοῦσε πάνω στίς χιονισμένες βουνοκορφές τοῦ Μαίναλου (βουνό τής Πελοποννήσου). Ἦταν ή ἴδια ή περσινή μέρα, παραμονή Χριστουγέννων καί τότε, πού τὸ πρωταντίκρουσα τοῦτο τὸ περήφανο ἀρκαδικό βουνό. Θυμάμαι οἱ κορφές του ἦταν χωμένες μέσ στα σύνεφα πού ἔσερναν ἀνάερα τίς σταχτιές κοιλιές τους σά καπνίες πάνω στὰ ἔλατα.

Κάπως ἔτσι σκεπτόμουν ν' ἀρχίσω τήν παιδική ιστορία, ὅταν μέσ σὸ ζεστό δωμάτιο τὸ βλέμμα μου σταμάτησε σ' ένα λαμπρό ὄνομα τής λογοτεχνίας. «Ἀγγελου Τερζάκη - Ἡ πριγκίπισσα Ἰζαμπώ», ἔγραφε στή ράχη κείνου τοῦ βιβλίου. Πάνε καί τὰ ἔλατα πάνε καί τὰ χιόνια. Σκεπτόμουν τώρα νά γράψω γιά ένα σεμνόν ἄνθρωπο πού

ἔζησε μέ αξιοπρέπεια περιγράφοντας τὸν κόσμο. Θάπρεπε νάναί ένας ἀξιος πατέρας ή μάλλον ένα ὄνειροπαρμένο παιδί γεμάτο συναισθήματα, ἰδέες καί εὐαισθησία... Αὐτὰ συλλογίζομαι, ὅταν ένας θόρυβος σὸ παράθυρο ἔστρεψε ἄλλοῦ τήν προσοχή μου. Ἐξω εἶχε πιάσει βροχή. Σκοτείνιαζε σιγά - σιγά κ' ή θαλπωρή τοῦ σπιτιοῦ γινόταν πῶς αἰσθητή.

- Μπαμπά μου... μπαμπά μου... λέει τότε ή Μάρια πού καθόταν δίπλα μου. Δυό - τρεῖς ἀπανωτές ἀστραπές τόχαν τρομάξει τὸ παιδί. Τήν ἴδια στιγμή τὸ κοριτσάκι ὥρμησε στήν ἀγκαλιά μου.

- Τί ἔπαθες; τήν ρωτῶ. Κοίτα ἔξω τή βροχή πού ποτίζει τή λεμονιά καί τὸ γεράνι... Κυρά μου, καλή μου κυρά, ἄμα εἶναι ὁ μπαμπάς κοντά σου, δέν εἶπαμε νά μή φοβῶσαι τίποτα...

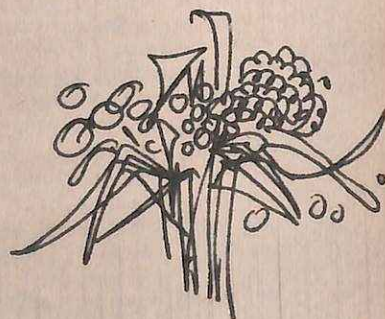
- Κ' ή βοχή!.. μου ξαναλέει τὸ παιδί ἀνοίγοντας διάπλατα τὰ μάτια του. Πότε θά ταματίσει ή βοχή νά πάμε στή πατεῖα... (ἤθελε νά πεῖ πλατεῖα).

Τώρα ὁμως εἶχε βολευτεῖ καλά στήν ἀγκαλιά μου καί κοιτοῦσε χουζουρεύοντας τίς ψυχάλες πού κυλοῦσαν πάνω σὸ τζάμι. Γιά λίγο ὁμως, γιὰ ή βροχή σταμάτησε κ' ένας φωτεινός ἥλιος ξαστέρωσε τὸν οὐρανό. Ὁ κήπος πλημμύρισε μέ φῶς καί νᾶσου μιά ήλιαχτίδα μπήκε ἀπρόσκλητη ἀπὸ μιά χαραμάδα σὸ δωμάτιο. Πῶς τὰ κατάφερε μέσ ἀπὸ τὰ φύλλα τής λεμονιάς καί τρύπωσε στή βιβλιοθήκη, αὐτὸ ἦταν ἀπ' τ' ἀνέλπιστα. Ἡ βιβλιοθήκη μας δέν ἦταν προσηλιακό δωμάτιο. Ἐτσι τὸ Μαρὶ κ' ἐγὼ τήν εἶδαμε ἀμέσως. Κ' ἦταν μιά ήλιαχτίδα πού ὅταν ἔξω ὁ ἀέρας κουνούσε τὰ φύλλα τής λεμονιάς τρεμόπαζε. Καί νά! χάιδευε τώρα τίς ράχες τῶν βιβλίων, φωτίζοντας

ὀνόματα συγγραφέων πού ἀγωνίζονταν οἱ ἴδιοι μιά ζωή νά τὰ λαμπρύνουν. Νά! ή ἀχτίδα τώρα πήγαινε σ' ἄλλα βιβλία ψάχνοντας νά βρεῖ τίτλους κι ὀνόματα σθησμένα ἀπὸ τὸ χρόνο καί τὸ διάβασμα. Ὁ ἀέρας ὁμως τώρα πήρε νά φυσάει κ' ή ήλιαχτίδα γύρευε τρελά μέσ τὸ δωμάτιο. Πήγαινε στὰ εἰκονίσματα, μετὰ στή φωτογραφία ἐνός ποιητῆ πού ὅσο ζοῦσε ἔκανε παρέα μέ ταπεινούς ψαράδες, μετὰ στή μολυβοθήκη καί σὸ κατάρτι ἐνός καικιῦ πάνω σ' ένα πίνακα...

Ἐξω ὅλα λάμπουν. Ἀπὸ τ' ἀκρόκλωνα τοῦ γερανιοῦ στάζουν διαμαντόπετρες. Τὸ ἴδιο κ' ἀπὸ τὰ φύλλα τής λεμονιάς. Τὰ χρυσὰ κουμπάκια τής γαζίας λαμπρίζουν πάνω σὸ μαντρότοιχο τοῦ γείτονα. Μά νά! ή ήλιαχτίδα ἔφυγε ἀπὸ τὸ κατάρτι. Φέγγει τώρα σὸ φουστανάκι τής Μαρίας. Τὸ παιδί κοιτάζοντας μέ κατάπληξη ὅλα αὐτὰ ἔκανε ξαφνικά τοῦτο τὸ παράξενο κίνημα. Ἀπλῶσε τὸ χέρι του σὸ φῶς κ' ἔσκυψε τὸ κεφάλάκι του γιά νά πέσει ή ήλιαχτίδα μέσ στὰ μάτια του. Καί τὰ κατάφερε! Ἡ ἀχτίδα φώτιζε τώρα πότε τὸ πρόσωπο τοῦ παιδιοῦ καί πότε τὰ μαλλιά του. Αὐτὸ κράτησε γιά λίγα λεπτά, γιὰ ένα μεγάλο σύννεφο σκέπασε πάλι τὸν ἥλιο καί σκοτείνιασε ξανά ή ἀτμόσφαιρα...

Συλλογίζομαι καμιά φορά: Τί εἶναι αὐτὸ πού κάνει ένα παιδί κ' ένα μεγάλο νά τραγουδάει; Ένα λουλούδι, ένα βλέμμα, μιά ήλιαχτίδα πού τρεμοπαίζει, κι αὐτὸ φτάνει!

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

Η ΓΑΤΑ ΚΟΥΜΠΑΡΑ

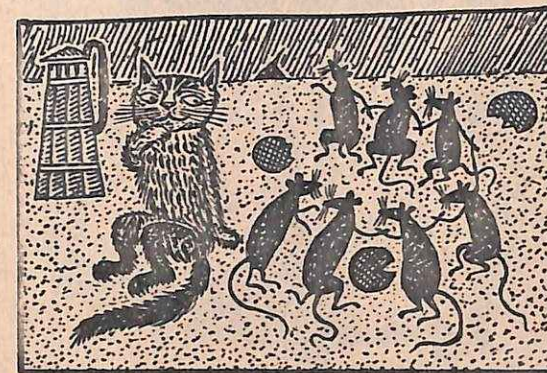
Ἐκλογή Γ. Α. ΜΕΓΑ
Ἀκαδημαϊκοῦ

Μία φορά μιά γάτα πήγε καί βρήκε ἕναν ποντικό καί τοῦ εἶπε νά γίνουν κουμπάροι, γιά νά μὴν τοὺς τρώγει.

Αὐτὸς τὸ εἶπε τῶν ἄλλων ποντικῶν κ' ἐκεῖνοι τὸ παραδέχτηκαν κ' ἐγίναν κουμπάροι.

Κάποτε εἶχαν γλέντι οἱ ποντικοί κ' ή γάτα τοὺς εἶπε νά χορέψουν νά τοὺς ἰδεῖ νά εὐχαριστηθεῖ.

Πιαστήκανε λοιπόν στή σειρά οἱ ποντικοί καί χο-

Σχεδ. Ρ. ΚΟΥΤΙΔΗ

ρεύανε. Σάν τοὺς εἶδε ή γάτα ἔτσι πιασμένους στή σειρά, ταραχτήκε τὸ αἷμα τής κι ἀγριεύτηκε καί ἔξεχασε καί τίς κουμπαριές καί ὅλα κ' ἦταν πιά ἔτοιμη νά χιμῆξει ἀπάνω τους. Τήν βλέπει ὁ κουμπάρος τής ὁ ποντικός καί τὰ κατάλαβε.

Ἐμπρός σὸ χορὸ ἐπήγαιναν ἕνας ποντικός μέ κομμένη τήν οὐρά του. Ἀρχίζει τότε ὁ κουμπάρος τής γάτας νά τραγουδάει καί νά τοῦ λέει:

Κ' ἐσύ, ποντίκι κολοθό,
κατὰ τήν τρύπα τὸ χορὸ,
κ' ή κουμπάρα μας ή γάτα
κατὰ μᾶς ἔχει τὰ μάτια.

Καί τρέξανε πιά οἱ ἔρμιοι ὅλοι κ' ἐμπήκαν μέσ στήν τρύπα κι οὔτε ξαναφάνηξεν ή φανιά τους.

(Ἀπὸ τὰ «Ἑλληνικά Παραμῦθια», πού κυκλοφοροῦν σέ καλαίσθητη ἔκδοση τοῦ οἴκου Ι. Δ. Κολλάρος & Σία)

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Εἶδα χτές βράδυ στ' ὄνειρό μου
τὸ γεννημένο μας Χριστό·
τὰ βόδια ἀπάνω του φυσοῦσαν
ὅλο τὸ χνῶτο τους ζεστό.
Βοσκοὶ πολλοὶ καί βοσκοπούλες
τὸν προσκυνοῦσαν ταπεινά,
ξανθόμαλλοι ἄγγελοι ἔστέκονταν
κ' ἔψελναν γύρω του «Ὡσαννά!»
Τὸ μέτωπό του ἦταν σάν ἥλιος
καί μέσα ή φάτνη ή φτωχική,
ἀστραφτε πῶς καλὰ ἀπὸ μέρα
μέ κάποια λάμψη μαγική.
Στὰ πόδια του ἔσκυβαν οἱ Μάγοι
κ' ἔμοιαζε τ' ἄστρο ἀπὸ ψηλά,
πῶς θά καθίσει σάν κορόνα
στής Παναγίτσας τὰ μαλλιά.
Μά κι ἀπ' ἀγγέλους κι ἀπὸ Μάγους
δὲ ζήλεψα ἄλλο πῶς πολύ,
ὅσο τής Μάνας Του τὸ στόμα
καί τὸ ζεστό, ζεστό φιλί.

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΓΡΑΣ

ΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΝΕΡΟ

Ἀπόψε τὸ φεγγάρι
ἦρθε νερό νά πάρει
ἀπ' τή δροσοπηγή.

Θαμπώθηκε τ' ἀηδόνι
κρυμμένο σ' ένα κλῶνι
καί γλυκοτραγουδεῖ.

Τρέξανε μέ τίς ἄδειες
τίς στάμνες οἱ νεράιδες
γιά μαγικὸ νερό.

Καί μέσ στή λαγγωμένη
νυχτιά, σὸ φῶς λουσμένη
στήσαν τρελὸ χορὸ.

Μιά κάμπια μαγεμένη
σὸ χόρτο ἀνεθασμένη
σκύβει γιά νά λουστῇ.

Κι ὦ! θάμα ἀπόψε πού ἴδα!
Νεράιδα - πεταλούδα
γίνθηκε πλουμιστή.

ΔΗΜ. ΜΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΛΕΠΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΔΑΛΗ

Ἡ παρδαλή μιά μέρα μέ τήν κυρά ἀλεπού
τὸ δεῖλι ἀνταμωθήκαν κι ἐγὼ δέν ἔξρω πού.
Καί διάφορα σάν εἶπαν τρεῖς ὥρες συντροφιά,
τὸ λόγο φέραν τέλος καί γιά τήν ὁμορφιά.
- Εἰμὶ ὁμορφὴ ἀπὸ σένα, θαρρῶ, εἰμὶ πῶς πολύ.
Εἰμὶ καλοφτιαγμένη, εἰμὶ καί παρδαλή.
- Τὸ δέχομαι πῶς ἔχεις τομάρι παρδαλό,
μὰ ἐγὼ τήν ὁμορφιά μου τήν ἔχω σὸ μυαλό.
Ἡ ὁμορφιά σὸ σῶμα, γιά πῆς μου, τί ὠφελεῖ,
μιά στάμνα ρυγισμένη σάν εἶναι ή κεφαλή;

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΛΙΤΗΣ

ΘΕΛΩ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΓΙΩΡΓΟΥ ΘΕΟΤΟΚΑ

Σάν ο Δαμιανός τελείωσε την τρίτη του ελληνικού, ο γέρο Φραντζής είπε πώς αρκετά γράμματα είχε μάθει και ήτανε καιρός νά πιάσει δουλειά. 'Ο μικρός θά ήτανε δέκα-τριώ ή δεκα-τεσσάρω χρονώ. Μόλις άρχιζε νά αποκτά μία συνείδηση κάπως καθαρή του κόσμου και τόν κατείχε κίολας τό πάθος της γνώσης. Ρουφούσε αχόρταστα ό,τι έντυπο του έπεφτε στά χέρια, λαϊκά άναγνώσματα, έφημερίδες, έκκλησιαστικά βιβλία. Τό άσχημάτιστο και έρεθισμένο πνεύμα του δέν μπορούσε νά σταματήσει πουθενά, γλιστρούσε άπάνω άπ' όλα αυτά τά άπλοικά διαβάσματα πρós όλες τις μεριές, προμάντευε θολά και λαχταρούσε κάποιες άνώτερες περιοχές της μάθησης. Δέν ήξερε θέβαια τί νόημα είχαν αυτά τά άγνωστα πράματα πού τόν σαγήνευαν τόσο. Άκολουθούσε αθόρμητα την όρμή της ψυχής του, πού τόν έσερνε πρós τά εκεί, και όνειρευότανε νά γίνει μία μέρα ένας μέγας δάσκαλος πού νά κατέχει καλά όλη τη σοφία των ανθρώπων, όλα τά βιβλία, όλα τά «γράμματα», και νά μοιράζει γενναϊόδωρα αυτούς τούς θησαυρούς στους τριγυρινούς του. 'Η ικανότητά του νά μαθαίνει ήτανε καταπληκτική κ' ή ύπεροχή του άναγνωρισμένη σ' όλο τό σχολείο άπό δασκάλους και μαθητές.

Μόλις πληροφορήθηκε τις προθέσεις του πατέρα του, ο μικρός έμπηξε τά κλάματα και τις φωνές. Δέν ήθελε, δέν μπορούσε νά άρνηθεί τά βιβλία του και τά όνειρά του. Ζήτησε βοήθεια τριγύρω του, μά ούτε ή μάνα του ούτε οι άδερφές του ήταν ικανές νά καταλάβουν τόν καημό του. Τόν ψευτοπαρηγόρησαν λιγάκι κ' ύστερα τόν κορόιδεψαν και του γύρισαν τις πλάτες. 'Ο μικρός μαζεύτηκε σέ μία γωνιά, χτυπούσε τό στήθος του μέ τις γροθιές του και ούρλιαζε μές τούς λυγμούς του:

— Θέλω γράμματα! Θέλω γράμματα!

'Ο Παπασίδερος τόλμησε κάποτε νά άνακατωθεί.

— Τό παιδί άγαπά τά γράμματα, είπε. Πρέπει νά σπουδάσει άφού είναι θέλημα Θεού.

— Τό γένος δέν έχει ανάγκη άπό πολλά γράμματα, άποκρίθηκε άπότομα και ξερά ο γέρο Φραντζής, τό γένος έχει ανάγκη άπό παράδες. Μέ τούς παράδες θά άρματώσουμε καράβια και θά κάνουμε στρατό και θά ξαναπαίρουμε την Πόλη και την Άγιά - Σοφιά, νά γίνει τό θέλημα του Θεού.

Κ' ένώ ο παπás κάτι προσπαθούσε νά άντιλογήσει, ο γέρος θρόντησε τη γροθιά του άπάνω στό τραπέζι και ξεφώνισε:

— Σκασμός, παπά! Άφέντης είμαι στό σπιτικό μου και δέν έχω νά δώσω λόγο μηδέ σ' έσένα μηδέ στό ντοβλέτι.

Και μέ τη φωνάρα του ο Δαμιανός τρόμαξε τόσο πολύ πού του κοπήκανε μονομιάς τά δάκρυα και τις γυναίκες τις έπιασε πανικός και βγήκανε στό δρόμο και κρυφομιλούσανε φοβισμένες μέ τις γειτονισσες.

'Ο Παπασίδερος μάζεψε τά ράσα του κ' έφυγε άμίλητος. 'Ο γέρο Φραντζής ήτανε πρεσβύτερος του και στό κάτω - κάτω της γραφής άφέντης ήτανε, όπως

έλεγε. Δικαίωμά του νά κανονίζει κατά τό κέφι του τις τύχες της γυναίκας του και των παιδιών του. Οι τριγυρινοί χρωστούσανε νά σέβονται τη νόμιμη έξουσία του οικογενειάρχη και νά μήν του δημιουργούνε ζιζάνια. Τέτοια ήτανε τότε, στίς πολιτικές συνοικίες, ή καθιερωμένη τάξη των πραγμάτων.

'Ο μικρός στρώθηκε κάποτε στή δουλειά θέλοντας και μή. Βοηθούσε όλη μέρα τόν πατέρα στό μαγαζί ή έτρεχε στά ψώνια και στά θελήματα άπό την μιάν άκρη της Πόλης στην άλλη, φορτωμένος ζεμπιλιά και μπόγους. Τό βράδυ σάν έκλεινε τό μαγαζί, καθότανε μέ τις ώρες στό φώς του κεριού, νά μετρά τις εισπράξεις της ήμέρας και νά κρατά τά κατάστιχα. Γυρνούσε σπιτί του, άργά τη νύχτα, βουτηγμένος στή λάσπη, κατάκοπος, ζαλισμένος, μήν ακούοντας ποτές έναν καλό λόγο άπό κανένα. Μονάχα γρίνιες, καθγάδες και τό μουγγρητό του πατέρα, πού τόν κυνηγούσε παντού.

Αυτή ή κατάσταση βάσταξε μερικούς μήνες. 'Ο Δαμιανός, παρά την κούρασή του και παρά τις φωνές, πού δέν τόν άφηναν ούτε μία μέρα νά ήρεμήσει, δέν έννοούσε νά τά θάλει κάτω. Στριφογύριζε συνεχώς τά μεγάλα σχέδιά του στό κεφάλι του και πάσχιζε νά κλέψει καμιάν ώρα άπό τη δουλειά ή τόν ύπνο γιά νά την άφιέρώσει στό άγαπημένο του «γράμματα». Είχε φτιάσει κρυψώνες στίς πιό άπόμερες γωνιές του σπιτίου και του μαγαζιού γιά νά χώνει τις φυλλάδες του και τις ξεθάβε και τις μελετούσε σάν ήτανε μόνος. Άλλοτε πάλι κατόρθωνε νά τό σκάσει στίς άκτές του Τοπχανά ή του Ντολμά - Μπαξέ. Ξαπλώνότανε σέ κανένα έρημο κήπο και διάβαζε ή όνειροπολούσε, κοιτάζοντας τά νερά του Βοσπόρου. Τόν έπιανε τότε ένα

βαρύ παράπονο κ' έκλαιγε μοναχός του μέ τό πρόσωπο χωμένο στά χορτάρια. 'Ο γέρο Φραντζής, σάν τόν τσάκωνε νά διαβάσει, τόν έδερνε και του έσκιζε τά βιβλία, φωνάζοντάς τον τεμπέλη, χασομέρη και παράσιτο. Οι γυναίκες παρακολουθούσαν αυτές τις σκηνές άπό μακριά, χωρίς νά μιλούν, μά, σάν ξεθύμαινε ο γέρος, μάλωναν κι αυτές τό άγόρι μέ τη σειρά τους:

— Γιατί, μωρέ πεισματάρικο, δέν κάνεις τό θέλημα του άφέντη σου, νά ήσυχάσει κι αυτός, νά ήσυχάσουμε κ' έμεις άπό τά νεύρα του και τις φωνές του, πού πάει νά μάς ξεμυαλίσει; Γιατί, μωρέ μυξιάρικο, δέ λυπάσαι τη μάνα σου και τις άδερφές σου;

— Θέλω γράμματα! άποκρινότανε κλαίγοντας τό παιδί.

'Ενα τέτοιο ξυλοκόπημα, πιό γερό ίσως άπό τά άλλα, έκρινε την κατάσταση. 'Ο Δαμιανός, ένα βράδυ, τσόκασε άπό τό σπίτι του και κανείς δέν τόν είδε τρεις όλόκληρες μέρες. Περιπλανήθηκε μές στην Πόλη, χειμώνα καιρό, σά χαμένο σκυλί, και κοιμήθηκε ο Θεός ξέρει πού. Μονάχα τό τρίτο βράδυ πρόβαλε στην πύλη της Παναγίας, κουρελιασμένος, καταλασπωμένος, δαρμένος άπό τόν πυρετό κι άπό την πείνα. 'Η έκκλησία ήτανε σχεδόν άδεια και μισοσκούτεινη. Μερικές γυναίκες του λαού και τρεις - τέσσεροι γέροι προσευχότανε και σταυροκοπιόντανε έμπρός στό 'Ιερό, ένώ ο Παπασίδερος διάβαζε τόν έσπερινό:

— Υπέρ της άνωθεν ειρήνης και της σωτηρίας των ψυχών ήμών του Κυρίου δεηθώμεν...

'Ο μικρός σταμάτησε στην είσοδο και δέν τολμούσε ή δέν είχε τη δύναμη νά προχωρήσει. Στεκότανε και κοίταζε έκστατικά την ιεροτελεστία, χωρίς νά σκέπτεται τίποτα, παραδομένος στην άργη ψαλμωδία και στή δυνατή μυρωδιά του θυμιάματος. Τά κεριά των πολυελαίων κ' οι καντήλες σκορπούσανε στό 'Ιερό και στό κέντρο της έκκλησίας ένα δειλό, κοκκινοκίτρινο φώς πού έκανε νά γυαλίζει τό άσήμι των εικονισμάτων. Οι ίσκιες των ανθρώπων έτρεμαν άπάνω στό δάπεδο και στίς κολόνες. 'Ενα έλαφρό, διάφανο σύννεφο άρρωματισμένου καπνού τά σκέπαζε όλα και σά νά τά εξαύλωνε. 'Ο Παπασίδερος, μαύρος, μακρύς κι αδύνατος, ξεχώριζε άπότομα στό φόντο της σκηνής, άπάνω στά θαμπά χρώματα της 'Ιερής Πύλης δεσπόζοντας άπό ψηλά τούς σκυμμένους πιστούς. Κουνούσε μονάχα τό κεφάλι και όλοένα προσφωνούσε τό Θεό μέ βραχνή φωνή:

— 'Ότι άγαθός και φιάνθρωπος Θεός ύπάρχεις, και σοί την δόξαν αναπέμπομεν, τώ Πατρί και τώ Υιό και τώ Άγίω Πνεύματι, νύν και άεί και εις τούς αιώνας των αιώνων...

Τό άστραφτερό μάτι του δέν άργησε νά διακρίνει τό μικρό Δαμιανό στην άλλη άκρη του ναού, μά δέν του έκανε κανένα νόημα. Τελείωσε την ακολουθία του ο παπás χωρίς νά διαστεί κ' ύστερα μπήκε στό 'Ιερό, περιμένοντας νά άδειάσει όλοτελα ή έκκλησία. Και σάν ξαναβγήκε, είδε τό παιδί, πού στεκότανε πάντα στην ίδια θέση, έρημο και θλιβερό, μέ γουρλωμένα τά μάτια κι άνοιχτό τό στόμα σάν αποθλακωμένο.

'Ο Παπασίδερος θάδισε μονομιάς καταπάνω του. Τό βλέμμα του γυάλιζε μές στό ήμίφως. Ήτανε πολύ νευριασμένος κ' έμοιαζε άπειλητικός.

— Τι θές έδώ; ρώτησε βίαια.

— Θέλω γράμματα! άποκρίθηκε ο μικρός αθόρμητα, μηχανικά, χωρίς νά σκεφτεί τί έλεγε, μέ τό ίδιο πάντα άφηρημένο και παράξενο ύφος.

— Γιατί έφυγες, μωρέ, άπό τό σπίτι σου;

— Θέλω γράμματα! Ξανάπε τό παιδί.

— Πήγαινε νά μέ περιμένεις στό προαύλιο! πρόσταξε ο παπás.

Κ' ένώ ο μικρός στεκότανε άπολιθωμένος και τόν κοίταζε κατάματα δίχως νά καταλαβαίνει τά λόγια του, ο παπás του φώναξε ακόμα πιό βίαια, σηκώνοντας κίολας την κοκκαλιάρικη χερούκλα του:

— Πήγαινε έξω άμέσως, νά μή σέ σπάσω στό ξύλο!

'Ο μικρός, σά νά ξύπνησε άπό τη νάρκη του μπροστά στην άπειλή του ξύλου, τινάχτηκε μονομιάς προφυλάγοντας τό κεφάλι του μέ τά χεράκια του κ' έτρεξε έξω. 'Ο Παπασίδερος στάθηκε μία στιγμή στή μέση της έκκλησίας, έβγαλε τό καλυμαύχι του, σφούγγισε τόν ιδρώτα του προσώπου του μέ τό ρασομάνικο του κι άναστέναξε βαθιά. 'Υστερα θάδισε άργά πρós την 'Ιερή Πύλη, σταμάτησε μπροστά στην εικόνα της Παναγίας και σωριάστηκε χάμω γονατιστός κρατώντας τό κεφάλι του μές στίς παλάμες του. 'Εμεινε έτσι λίγες στιγμές, τρέμοντας σύγκορμος. Σά συνήρθε κάπως, σήκωσε τό κεφάλι και κοίταξε την εικόνα.

— Παναγία Μαρία, είπε, βοήθησε αυτό τό έρημο πλάσμα του Θεού. Προστάτεψε τό άπό τά χτυπήματα της μοίρας κι άπό τούς πειρασμούς του Σατανά. Βοήθησε νά γίνει άνθρωπος έναρετος και περισπούδαστος και νά δουλέψει γιά την πίστη του Χριστού και γιά τη δόξα του γένους. Σέ ύπηρέτησα πιστά όλη τη ζωή μου, Παναγία μου, ως είναι αυτή ή άμοιρή μου.

ΣΥΣΤΑΣΗ

Παρακαλούμε τούς Έρυθροσταυρίτες πού στέλνουν χειρόγραφα γιά τη στήλη συνεργασίας, νά μή γράφουν κι άπό τις δύο όψεις του χαρτιού, γιατί δυσκολεύουν πάρα πολύ τούς τυπογράφους. Θά δεχόμαστε γιά κρίση μόνο όσα κείμενα είναι γραμμένα άπό την μιάν όψη.

Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΙΜΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΖΩΗΣ

Τό αίμα δέν παρασκευάζεται μέ καμιά μέθοδο, ούτε πωλείται σέ κανένα φαρμακείο, ούτε άντικαθίσταται μέ άλλες ουσίες.

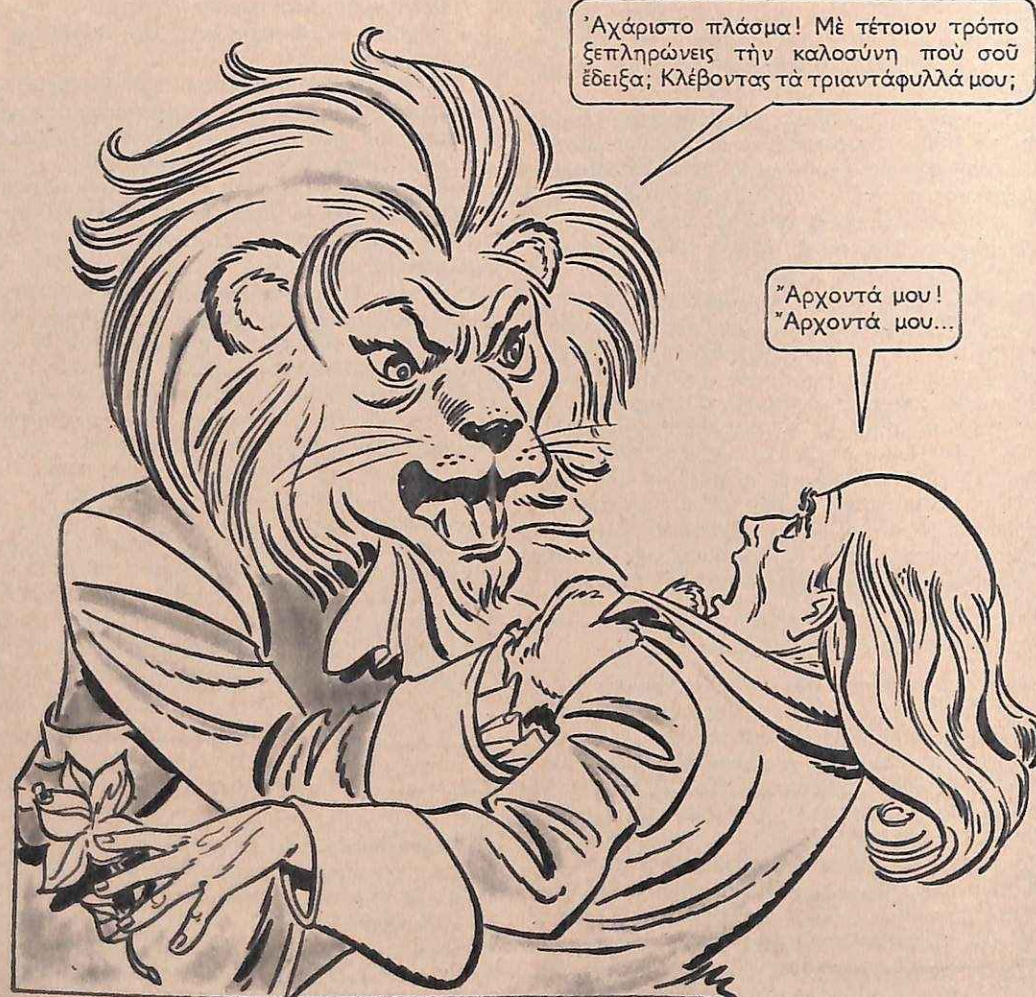
Προσφέρεται μόνον ως αίμα άπό άνθρωπο σέ άλλον άνθρωπο.

Τό αίμα έχει πολύ μεγάλη θεραπευτική αξία και τίποτε δέν μπορεί νά τό άντικαταστήσει.

Γινείτε έθελοντές αιμοδότες, έστω γιά μία μόνο φορά.

Δώστε λίγο αίμα. Σώζετε μία ζωή!...

Η ΠΕΝΤΑΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΡΑΣ

Ἀχάριστο πλάσμα! Μὲ τέτοιον τρόπο ξεπληρώνεις τὴν καλοσύνη πού σου ἔδειξα; Κλέβοντας τὰ τριαντάφυλλά μου;

Ἀρχοντά μου!
Ἀρχοντά μου...

Μὴ μέ λές ἔτσι. Νά μέ λές ὅπως εἶμαι. Νά μέ λές τέρας!

Ἀρχοντα;

Δέν ἀκουσες πού σου εἶπα νά μέ λές τέρας;

Συχώρεσέ με τέρας. Δέν εἶχα σκοπό νά σέ βλάψω.

Τὰ τριαντάφυλλα αὐτά δέν εἶναι δικά σου. Γιατί ἔκομψες ἓνα;

Δέν μπορῶ νά τὸ πῶ.

Δέν μπορείς; Θά πεθάνεις στή στιγμή ἂν δέν μοῦ τὸ πτεῖς.

Τότε ἂς πεθάνω.

Γιὰ τὴ μικρότερη κόρη σου τὸ πῆρες δέν εἶν' ἔτσι; Ἐμπορα, σοῦ χαρίζω τώρα τὴ ζωή σου. Μπορεῖς νά πᾶς στὸ σπίτι σου ἀλλὰ πρέπει νά γυρίσεις πίσω σὲ μιά βδομάδα ἢ νά στείλεις κάποιον ἄλλο στὴ θέση σου. Πάρε τώρα τὸ τριαντάφυλλο καὶ πήγαινε.

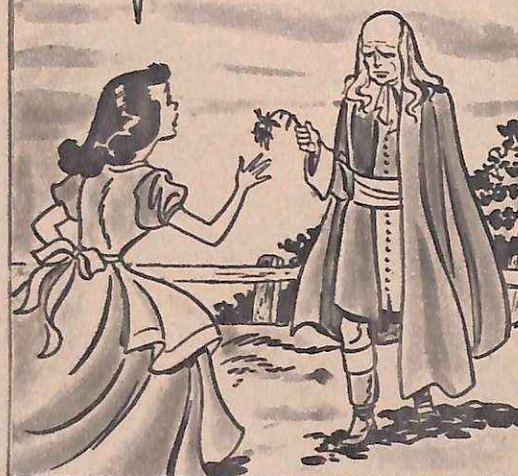

Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΠΗΡΕ ΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ ΣΑΝ ΧΑΜΕΝΟΣ. ΕΤΡΕΞΕ ΣΤΟ ΣΤΑΒΛΟ, ΟΠΟΥ ΒΡΗΚΕ ΤΟ ΑΛΟΓΟ ΤΟΥ ΣΕΛΛΩΜΕΝΟ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ.

ΤΟ ΒΡΑΔΥ, Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΕΦΤΑΣΕ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ. Η ΠΑΝΩΡΙΑ ΕΤΡΕΞΕ ΝΑ ΤΟΝ ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΕΙ.

Πατέρα, γιατί είσαι τόσο στενοχωρημένος;

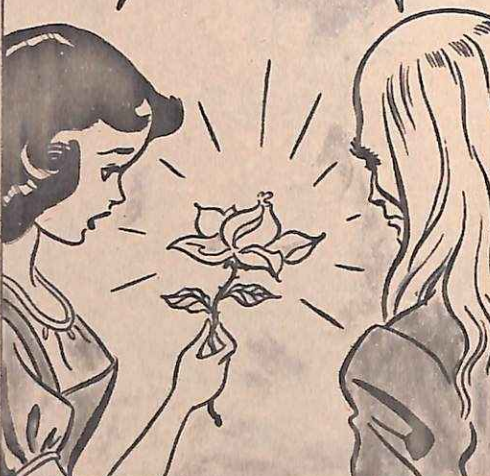
Νά, παιδί μου, πήρε το τριαντάφυλλο που ζήτησες.

ΤΗΝ ΩΡΑ ΠΟΥ Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΕΔΩΣΕ ΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ ΣΤΗΝ ΠΑΝΩΡΙΑ ΓΙΝΗΚΕ ΚΑΤΙ ΠΑΡΑΞΕΝΟ.

Μπά, κοίταξε πατέρα. Το τριαντάφυλλο γίνηκε πάλι φρέσκο στο χέρι μου. Μαγεμένο είναι;

Πάμε μέσα παιδί μου. Θα σου τὰ πω όλα.

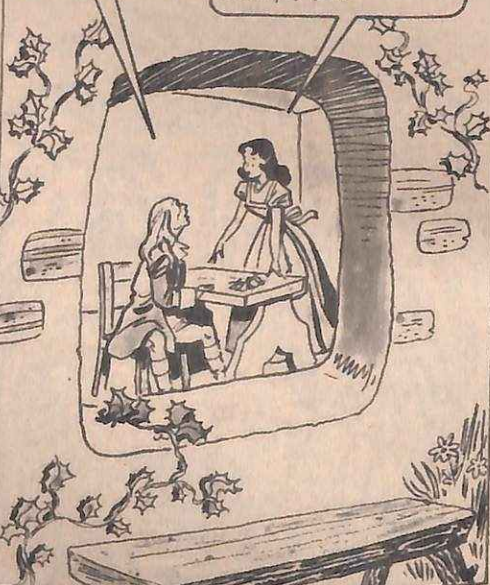
ΣΕ ΛΙΓΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ, Η ΠΑΝΩΡΙΑ ΕΜΑΘΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΞΕΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

Πατέρα, δεν πρέπει να γυρίσεις πίσω στο παλάτι. Για δικό μου χατήρι πήρες το τριαντάφυλλο. Γι αυτό, θα πάω εγώ στη θέση σου.

Μά θα κινδυνεύεις πολύ εκεί πέρα.

“Η δική σου η ζωή έχει πιο μεγάλη σημασία από τη δική μου. Πρέπει να μείνεις εδώ να φροντίζεις τις αδελφές μου.

Οι άλλες δυο κόρες γκρινιάζανε γιατί δεν τους έφερε ο πατέρας μεταξωτά και χρυσαφικά. Τὰ βάλανε με την Πανώρια που ζήτησε να τῆς φέρει τριαντάφυλλο και κινδύνευσε γι' αυτό. «Θά τὸ ρίξω στὴ φωτιά» εἶπε ἡ πρώτη.

ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΕ ΝΑ ΠΑΡΕΙ ΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ, ΜΑ ΚΑΘΩΣ ΑΠΛΩΣΕ ΤΟ ΧΕΡΙ, ΕΚΕΙΝΟ ΠΕΤΑΞΕ ΚΑΙ...

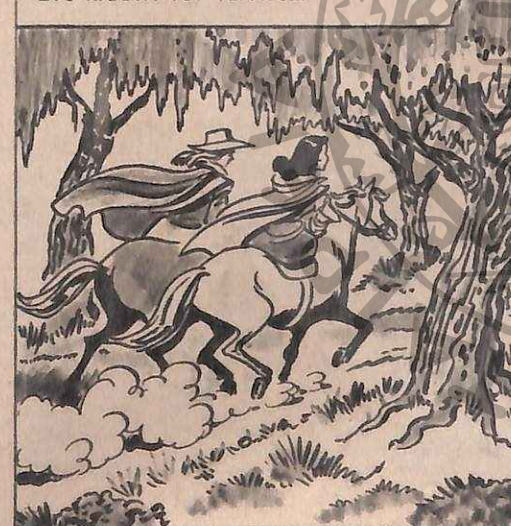

ΚΡΥΦΤΗΚΕ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΩΡΙΑΣ.

ΟΙ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΕΣ ΑΔΕΛΦΕΣ ΚΑΤΑΛΑΒΑΝ ΠΩΣ ΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ ΗΤΑΝ ΜΑΓΕΜΕΝΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΑΝ ΝΑ ΜΗΝ ΤΟ ΞΑΝΑΓΓΙΣΟΥΝΕ ΠΟΤΕ.

Η ΒΔΟΜΑΔΑ ΠΕΡΑΣΕ ΓΡΗΓΟΡΑ ΚΙ ΕΦΤΑΣΕ Η ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΥ. Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΕΠΕΜΕΙΝΕ ΝΑ ΣΥΝΟΔΕΥΕ ΤΗΝ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΣΤΟ ΠΑΛΑΤΙ ΤΟΥ ΤΕΡΑΤΟΣ.

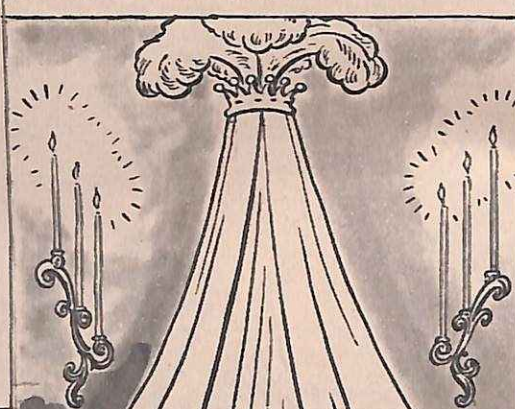
ΟΤΑΝ ΦΤΑΣΑΝΕ ΣΤΟ ΠΑΛΑΤΙ, Η ΣΙΔΕΡΟΠΟΡΤΑ ΑΝΟΙΞΕ ΔΙΑΠΛΑΤΑ.

Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΠΗΓΕ ΣΤΗΝ ΚΑΜΑΡΑ ΤΟΥ. ΠΑΡΑ ΚΑΤΩ ΣΤΟ ΧΩΔ ΗΤΑΝ ΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΜΟΡΦΗ.

ΚΑΘΩΣ ΑΓΓΙΞΕ ΤΟ ΧΕΡΟΥΛΙ, Η ΠΟΡΤΑ ΑΝΟΙΞΕ. Η ΠΑΝΩΡΙΑ ΕΜΕΙΝΕ Μ' ΑΝΟΙΧΤΟ ΣΤΟΜΑ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΘΕΑΜΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΚΡΥΣΕ.

Η ΠΑΝΩΡΙΑ ΜΠΗΚΕ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΒΟΥΛΙΑΞΕ ΣΕ ΜΙΑ ΠΟΛΥΘΡΟΝΑ. ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΒΟ ΤΗΣ ΔΕΝ ΑΓΓΙΞΕ ΤΙΠΟΤΑ. ΑΚΟΥΣΕ ΤΟΤΕ ΜΙΑ ΓΛΥΚΕΙΑ ΦΩΝΗ:

Καλωσόρισες Πανώρια,
Καλωσόρισες καληώρα.
Μη φοβάσαι, μόνο ζήσε
σά βασίλισσα πού είσαι.

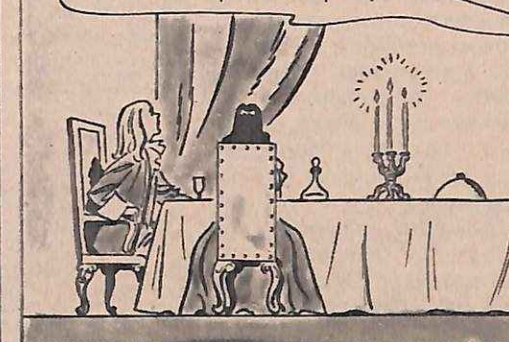

Η ΠΑΝΩΡΙΑ ΛΟΥΣΤΗΚΕ, ΝΤΥΘΗΚΕ ΚΙ ΑΝΤΑΜΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΤΗΣ ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ. ΕΚΕΙ ΔΕΙΠΝΗΣΑΝΕ ΠΟΛΥ ΟΜΟΡΦΑ.

ΑΚΟΥΣΤΗΚΕ ΤΟΤΕ ΜΙΑ ΦΩΝΗ... . . .

Το τέρας είν' έδω κοντά
θέλει ναρθεί στα φανερά.

Τρέμω στόν
έρχομό του.

Φανερώσου,
τέρας!

ΟΤΑΝ ΠΛΗΣΙΑΣΕ ΤΟ ΤΕΡΑΣ, Η ΠΑΝΩΡΙΑ ΚΟΙΤΑΞΕ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ ΚΑΙ ΓΥΡΙΣΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΜΕ ΦΡΙΚΗ.

Έμπορα, κράτησες τόν λόγο σου. Θα προσπαθήσω να κάνω ευχάριστη τή ζωή τής Πανώριας έδω πέρα. Μπορεί να έχει έδω ό,τι επιθυμής ή καρδιά της.

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΛΩΡΙΔΑΣ - ΠΑΝΙΔΑΣ - ΒΙΟΤΟΠΩΝ

Τό ενδιαφέρον του Διεθνούς Έρυθρου Σταυρού για την πρόληψη υποβαθμίσεως του περιβάλλοντος καταφάνηκε και από τό γεγονός ότι τό 1973 ή Παγκόσμια Ήμέρα του καθιερώθηκε για την προστασία του περιβάλλοντος, μέ ειδικό μάλιστα σύνθημα: «Εσείς και ό κόσμος μας, μόνιμες προτεραιότητες για τόν Έρυθρό Σταυρό».

Άλλά και τό ενδιαφέρον του Ε.Ε.Σ. για τόν παραπάνω λόγο καταφαίνεται απ' τή γνωστή πιά έν-εργό και εύεργετική παρουσία του στόν Έλληνικό χώρο για μιά εφαρμοσμένη, δυναμική και σύγχρονη Κοινωνική Πολιτική και από τήν πε-ποιήσή του ότι ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος δέν είναι μόνο θέμα πού ενδιαφέρει τήν αισθητική, τήν παράδοση, τό τοπίο και τήν οικονομία τής χώρας, αλλά είναι, κυριό-τατα, θέμα υγιεινολογικό, πού άμεσα και έμμεσα επηρεάζει τό οί-κοσύστημα, τήν εύημερία, τήν εύε-ξία, τήν υγεία και τή ζωή άκόμη του άνθρώπου. Γι' αυτό και ό Ε.Ε.Σ. όρ-γάνωσε τήν «Επιτροπή Υγείας και Περιβάλλοντος» και ό Πρόεδρος της και Άντιπρόδρός μας Καθηγη-τής κ. Όρέστης Λουριδής εκπρο-σώπησε τό Ίδρυμά μας και παρακο-λούθησε τίς εργασίες του Συν-εδρίου Προστασίας τής Έλληνικής Χλωρίδας, Πανίδας και Βιοτόπων, πού έγινε στήν Άθήνα από 11 - 14 Όκτωβρίου 1979 στό Έθνικό Ίδρυμα Έρευνών.

Τό Συνέδριο αυτό, μέ επιφανείς ξένους και δικούς μας εισηγητές και όμιλητές, οργανώθηκε στά πλαίσια έκστρατείας του Συμβου-λίου τής Εύρώπης για τήν προστα-σία τής άγριας ζωής και τών βιοτό-πων. Πρόεδρος τής Οργανωτικής Επιτροπής ήταν ό όμότιμος Καθη-γητής του Πανεπιστημίου Άθηνών και Πρόεδρος τής Ακαδημίας Άθηνών κ. Κάισαρ Άλεξόπουλος. Τόν συμπαραστάθηκαν ή Έλληνική Έταιρεία Προστασίας τής Φύσεως, τό Ύπουργείο Συντονισμού, τό Ύπουργείο Γεωργίας και τό Ύπουργείο Πολιτισμού και Έπιστη-μών.

Τήν έναρξη του Συνεδρίου κή-ρυξε ή Α.Ε. ό Πρόεδρος τής Δημο-κρατίας Καθηγητής κ. Κωνσταντί-νος Τσάτσος.

Ίδιαίτερη έντύπωση προκάλε-σαν για τή σαφήνεια και τή θετικό-τητά τους οι εργασίες τών δικών μας κ.κ. Κάισαρα Άλεξόπουλου Κα-θηγητού και Προέδρου του Συν-εδρίου και Πάνου Μαργαροπούλου, Έρυθροσταυρίτη, επίτιμου Γεν. Διευθυντή Δασών του Ύπουργείου Γεωργίας.

Εκτός από τόν αντιπρόεδρο Καθηγητή κ. Λουριδή, τό Συνέδριο παρακολούθησε και ό κ. Ίω. Γερου-λάνος.

Τά συμπεράσματα διάβασε και έκλεισε τό Συνέδριο ό Πρόεδρος τής Έλληνικής Έταιρείας Προστα-σίας τής Φύσεως και Καθηγητής του Πανεπιστημίου Άθηνών κ. Γεώρ-γιος Μαρίνος.

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ 1600ΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Ό Μ. Βασίλειος δέν ήταν μόνο ένας τών «Τριών φωστήρων τής Τρισηλίου θεότητας», δέν ήταν μόνο ό σοφός και έμπειρότατος Πρωτοεράρχης τής Καπαδοκίας, αλλά και ό πατριάρχης και θεμελιω-τής τής Κοινωνικής Προνοίας, ό άνυπέρβλητος έκφραστής του άν-θρωπιστικού ιδεώδους.

Ό Ε.Ε.Σ., μέ βιολογική, θά λέ-γαμε, νομοτέλεια, άκολουθεί τίς παλιές έλληνοβυζαντινές διδασκα-λίες για «εύποια», πού καθιέρωσε σάν δόγμα ό Μ. Βασίλειος, και πρα-γματοποιεί τά λαμπρά κοινωφελή και γι' αυτό κοσμοαγάπητα έργα του.

Έτσι, ό Άντιπρόεδρος του Ε.Ε.Σ. καθηγητής Όρ. Λουριδής - και υπό τήν ιδιότητά του σάν Προέδρου τής Έφορείας Δημοσίων Σχέσεων και Τύπου, - θεώρησε καθήκον του για άπότιση ελάχιστου φόρου τιμής, να εκπροσωπήσει τό Ίδρυμά μας στήν έναρκτήρια συνεδρία του Διορθο-δόξου Συνεδρίου πού συγκλήθηκε στήν Άθήνα για να εορτασθεί ή 1600ή επέτειος τής κοιμήσεως του Μ. Βασιλείου.

Ό Μακαριώτατος Άρχιεπίσκο-πος Άθηνών και πάσης Ελλάδος κύριος Σεραφείμ προσφώνησε και κήρυξε τήν έναρξη τών εργατών. ό Άντιπρύτανης του Πανεπιστημίου καθηγητής κ. Εύ. Θεοδώρου εισ-

ηγήθηκε και ό κοσμήτωρ τής Θεο-λογικής Σχολής καθηγητής κ. Β. Δεντάκης έκφώνησε τόν πανηγυ-ρικό τής ημέρας στή Μεγάλη Αΐ-θουσα Τελετών του Πανεπιστημίου Άθηνών τό βράδυ τής Κυριακής 14 Όκτωβρίου 1979. Οι εργασίες του Συνεδρίου θά συνεχισθούν στό Διορθόδοξο Κέντρο Πεντέλης.

ΜΝΗΜΗ ΜΙΧΑΗΛ ΔΕΝΔΙΑ

Ή υπό τήν προεδρία του επιτί-μου Προέδρου του Άρείου Πάγου και τέως Ύπουργού Δικαιοσύνης κ. Σπυρ. Γάγγα «Επιτροπή Δημοσιεύ-σεως τών Συμμείκτων εις μνήμην του καθηγητού Μιχαήλ Δένδια» έτίμησε τόν άείμνηστον μεγάλον έπιστήμονα, φίλον του Ε.Ε.Σ. και σύζυγον τής άόκνως εργαζομένης υπέρ του Ίδρύματός μας κυρίας Μαρίας Μ. Δένδια, εις τήν Αΐθουσαν τής Αρχαιολογικής Έταιρείας, όπου διά τό έργον του έκλιπόντος ώμίλησαν οι καθηγηταί Ξάν Ριβερό, Μαρσέλ Βαλίν, Γκέρχαρτ Λάιμ-πολτζ, Χέρμπερτ Σάμπεκ, Ζιοθάννι Κασσάντρο, Γκιουζέππε Έρμίνι, Θεόδωρος Άγγελόπουλος και Γρη-γόριος Κασμάτης. Έκ μέρους του Ε.Ε.Σ. έλαβε μέρος ό καθηγητής κ. Όρέστης Λουριδής.

ΔΕΞΙΩΣΗ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΠΡΕ-ΣΒΕΙΑ

Στίς 30/10/1979, ό Πρέσβυς τής Τουρκίας δεξιώθηκε στό Μέγαρο τής Πρεσβείας, μέλη τής Κυβερνή-σεως, ξένους διπλωμάτες και επί-λεκτα μέλη τής Άθηναϊκής Κοινω-νίας, μέ τήν εύκαιρία τής 56ης επε-τείου τής προκηρύξεως τής Τουρ-κικής Δημοκρατίας.

Στή δεξίωση αυτή, τόν Έλληνικό Έρυθρό Σταυρό εκπροσώπησαν έπίσημα ό Άντιπρόδρός μας και Πρόεδρος τής Έφορείας Δημοσίων Σχέσεων και Τύπου καθηγητής κ. Όρέστης Λουριδής και ό Γενικός Γραμματέας, Ναύαρχος κ. Γκολφί-νος Πετμεζάς.

ΕΚΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Πρός τούς κ.κ. Έκπαιδευτικούς,

πολύτιμους συνεργάτες και φίλους του Ε.Ε.Σ. Νεότητος

Άγαπητοί φίλοι,

Πρωταρχική φροντίδα δίνεται σήμερα από όλους τούς πολιτισμέ-νους λαούς τής γής στό πλέον καυτό τής εποχής μας θέμα: «Υγεία, μόλυνση του περιβάλλον-τος».

Πρόβλημα άφάνταστα σημαν-τικό και τό όποιον επιβάλλεται σέ όλους μας, μικρούς και μεγάλους, να τό ένστερνισθούμε συνειδητά και να έξορμήσουμε μέ κάθε δυ-νατή προσπάθεια για τήν προστασία και διατήρησή του, μακριά από κάθε επικίνδυνη ρύπανση, και έτσι να γί-νουμε παράδειγμα για μίμηση απ' όλους τούς κατοίκους τής χώρας μας, ή όποία δυστυχώς μέ τά περισ-σότερα μολυσμένα άκρογιάλια της, τήν ξεραίλα πού τή δέρνει και τούς λιγοστούς φυσικούς πνεύμονές της - τά δάση της - πού και αυτά κινδυ-νεύουν κάθε στιγμή να καούν από άσυνειδητους έκμεταλλευτές, βρί-σκεται στή χειρότερη από όλες τίς χώρες μοίρα, άκόμα και από αυτές πού θεωρούνται ύπανάπτυκτες...

Πολλά μπορούν να προσφερ-θούν άνάλογα μέ τό πόστο πού κα-τέχει ό καθένας μας στό τεράστιο αυτό άνθρωπιστικό έργο, - φτάνει να τό θελήσουμε - και κυρίως, από τά λίκνα του πολιτισμού μας - τά σχολεία - μέ τούς φωτισμένους λει-τουργούς των και τά όποια, αν πά-ρουν μέ ζεστασιά τή σκυτάλη τής άπερίοριστης δράσης των θά φτά-σουν πρώτα στό ποθητό τής επιτυ-χίας τέρμα, όπως συμβαίνει άλλω-στε σέ κάθε παρόμοια περίπτωση. Έθνικής ή άνθρωπιστικής ανάγκης.

Ό Ε.Ε.Σ. Νεότητος, ό όποιος δέν παύει να ενδιαφέρεται για τήν υγεία τών συνανθρώπων του και να μερι-μνά μέ κάθε μέσο για τήν καλή δια-τήρησή της, άνάμεσα στους πολλα-πλακούς άνθρωπιστικούς σκοπούς του διάλεξε, χωρίς να παραγκωνίζει κανέναν άλλον απ' αυτούς, τή χρο-νιά του 1980, να τήν άφιερώσει μέ κάποια έξχωρη φροντίδα στήν άμεση ανάγκη τής προστασίας του περιβάλλοντος και έπειδή γνωρίζει βαθιά τή μεγάλη τών εκπαιδευτικών θεία ή απευθύνεται σ' αυτούς και στήν δασκαλική συνειδησή τους, ή όποια στό τραχύ αλλά μεγαλειώδες έργο τους ποτέ δέν τούς έγκατέ-

λειψε και σέ καμιά περίπτωση δέν τούς πρόδωσε και τούς παρακαλεί να σταθούν και πάλι στό πλευρό του και να συνεργαστούν μαζί του μέ όλη τή δημιουργική τους σκέψη, τόν άκέραιο χαρακτήρα τους και τήν σημασία τής προσφοράς, για να πετύχουμε προστατευτικό τρόπο ζωής μέσα στον άπέραντο ώκεανό

Θέλετε να μάθετε να σχεδιάζετε;

Νά ζωγραφίζετε τοπία, να μεταχειρίζεστε τό κάρβουνο, τό μολύβι, τό λαβί, τή γκούαζ, τήν άκουαρέλλα. Τότε ή Μέθο-δος ABC θά σας ένθουσιάσει. Ή Σχολή ABC του Παρι-σιού έχει έπινοήσει και τελειοποιήσει μιά διδασκαλία πρακτική μέ άλληλογραφία. Καλλιτέχνες μέ διεθνές κύρος θά σας μάθουν να σχεδιάζετε πρόσωπα, γυμνά, λουλούδια, κ.λ.π. θά άσχολεύστε στό σπίτι σας, τίς ώρες πού θέλετε σεις σέ στιγμές πού άλλως θά πήγαιναν χαμένες χωρίς να παρέμεινε τίς άλλες σας άσχολίες. Μέσα σέ λίγους μήνες θά ανακαλύψετε τίς κυριό-τερες τεχνικές πού εφαρμόζουν καλ-λιτέχνες επαγγελματίες. Έτσι, θά μπορέσετε και σεις ν' άποκτήσετε μιά ειδικότητα πού θά άνοίξει καινούργιους ορίζοντες στή ζωή σας. Ή Σχολή ABC (μέ κέντρο τό Παρίσι) χαρίζει σέ μικρούς και μεγάλους όχι μόνο εφό-δια πρακτικά, αλλά και ένα πολύτιμο μέσο έκφρά-σεως μιά αισθητική καλλιέργεια άπαραί-τητη σέ κάθε μορ-φωμένο άνθρωπο.

Άφού τό Σχέδιο σας ενδιαφέρει σας προσφέρου-με αυτό τό μολύβι. Είναι μάρκας Conte-pierre noire. Ή γραφή του είναι πολύ μαύρη -παχιά- και δίνει ένα άποτέλεσμα άσύγκριτα πιο ζωντανό απ' αυτό πού δίνουν τά συνηθισμένα μολύβια σχεδίου.

Δοκιμάστε το άμέσως.

Παρακαλώ στείλτε χωρίς υπο-χρέωση μου τό μολύβι - δώρο καθώς και τό αναλυτικό τεύχος, πού θά μου εξηγήσει πως μπορώ να μάθω στό σπίτι μου να σχεδιάζω και να ζωγραφίζω χάρη στή Μέθοδο ABC του Παρισιού.

Έσώκλειω δρχ 6 σέ γραμματόσημα. Έχετε γράψει άλλη φορά στήν ABC;

ΟΝΟΜΑ..... ΤΗΛ..... Τ. Τ.....

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ.....

ΑΣΧΟΛΙΑ.....

ΣΧΟΛΗ ABC ΣΧΕΔΙΟΥ - ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

ΑΘΗΝΑ: Πανεπιστημίου 10 Τ.Τ 134, Τηλ 3617811 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ: Τσιμισκή 68, Τηλ 232370

της μόλυνσης του περιβάλλοντος, που σήμερα ταξιδεύουμε και του οποίου τα φυσικά συστατικά: έδαφος, νερό και αέρας, είναι σχεδόν τελείως ακατάλληλα από τη μόλυνση, ιδίως το νερό και ο αέρας, χωρίς τον όποιον ούτε λίγα λεπτά δεν μπορεί να ζήσει ζωντανός οργανισμός.

Αφού λοιπόν απ' αυτόν εξαρτάται η ζωή μας, γιατί σ' αυτόν μέσα ζούμε, και αφού ανήκει δικαιωματικά σέ όλους μας, χρέος μας είναι να ενδιαφερθούμε γι' αυτόν τό ίδιο ζεστά, γιατί θέβαιο είναι ότι από μας τούς ίδιους μολύνεται και στο χέρι μας είναι να τόν προφυλάξουμε και να τόν διατηρήσουμε καθαρό και υγιεινό. Οί τρόποι είναι πολλοί, σπουδαιότεροι απ' αυτούς είναι:

1) Καθαριότητα καθημερινή του έαυτού μας, τών αντικειμένων μας, του σπιτιού μας, της αϋλής μας, του σχολείου μας, της έξοχής που θά περάσουμε την ημέρα μας, της ακρογιαλιάς που θά κάνουμε τό μπάνιο μας και πολλών άλλων κοινοχρήστων χώρων.

2) Συγκέντρωση τακτική και θάψιμο όλων τών σκουπιδιών, τών απορριμάτων και τών νεκρών ζώων.

3) Αναδάσωση κάθε γυμνού χώρου, πλατείας, πεζοδρομίου, γιά να δοθούν νέοι πνεύμονες στην πόλη ή στο χωριό που ζούμε, γιατί τό δέντρο είναι ο καλύτερος της ζωής μας φίλος, όπως όλοι μας πιστεύουμε.

Ελπίζοντας στη στενή συνεργασία μας, εύχόμαστε καλή επιτυχία.

ΜΙΧ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Αντιπρόεδρος Έφορείας Νεότητος

ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ ΤΗΣ Ε' Ε.Δ.Ε. ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΓΙΑ ΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΙΜΑΤΟΣ

Ο έπόπτης της Δ' Άνωτ. Έκπαιδ. Περιφέρειας κ. Κων. Θεοδοσόπουλος, έμπνεύμενος από άνωτέρα ανθρωπιστικά και άλτρουϊστικά αισθήματα, μέ σχετική έγκυκλιό του έκανε έκκληση πρós τις έπιθεωρήσεις και τό διδακτικό προσωπικό τών σχολείων της περιφέρειας του ν' αναλάβουν σταυροφορία γιά τη διάδοση της έθελοντικής αίμοδοσίας και την προσφορά αίματος τών δασκάλων και τών γο-

νών πρós τούς πάσχοντες συνανθρώπους τους.

Έπειτα απ' αυτό, ο έπιθεωρητής Ε' Ε.Δ.Ε. Πειραιώς κ. Κων. Καραγιάννης, ο ίδιος έθελοντής αίμοδοτης και ένθερμος ύποστηρικτής της ιδέας της έθελοντικής αίμοδοσίας, όργάνωσε μέ τρόπο συστηματικό την προσπάθεια και σταυροφορία γιά τη διάδοση της έθελοντικής αίμοδοσίας μέ τη συνεργασία τών Διευθυντών και όλου του διδακτικού προσωπικού τών Σχολείων της Περιφέρειας του.

Έτσι πραγματοποιήθηκαν συγκεντρώσεις γονέων σέ όλα τά σχολεία, στίς όποιες έγιναν διαφωτιστικές όμιλίες από δασκάλους γιά τη σημασία και αναγκαιότητα της έθελοντικής αίμοδοσίας. Στίς συγκεντρώσεις αυτές παρίστατο και ο έπιθεωρητής κ. Κων. Καραγιάννης, ο όποιος στό τέλος της όμιλίας του, μέ την πλούσια πείρα του έδινε έν-ημερωτικές και πειστικές συμβουλές στούς γονείς και κηδεμόνες γιά την ώραία, εύγενική και ωφέλιμη γιά την ύγεια τους έθελοντική προσφορά αίματος πρós τούς κινδυνεύοντες συνανθρώπους τους. Στό τέλος της όμιλίας έμοιράζοντο και σχετικά διαφωτιστικά φυλλάδια του Έλληνικού Έρυθρού Σταυρού και όσοι γονείς έπιθυμούσαν έγράφοντο στίς καταστάσεις έθελοντών αίμοδοτών του Σχολείου.

Στίς 21 Φεβρουαρίου στό εύρύχωρο και άνετο διδακτήριο του 7ου και 12ου Δημ. Σχολείου Άγίου Δημητρίου έγινε αίμοληψία από συνεργείο του Ε.Ε.Σ. και προσέφεραν αίμα 130 δίδασκαλοι και γονείς τών Σχολείων της Ε' Περιφέρειας Πειραιώς.

Στήν εύγενική αυτή έκδήλωση παρευρέθηκαν ο έπόπτης Δ' Άνωτ. Έκπαιδ. Περιφέρειας κ. Κων. Θεοδοσόπουλος, ο έπιθεωρητής Ε' Ε.Δ.Ε. Πειραιώς κ. Κων. Καραγιάννης και πολλοί δίδασκαλοι και γονείς τών Σχολείων της Περιφέρειας.

Ο Ε.Ε.Σ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ «ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ»

Οί κ.κ. Έλπαιδευτικοί, πολύτιμοι συνεργάτες του Ε.Ε.Σ. Νεότητος, και οί Έρυθροσταυρίτες μαθητές τών Σχολείων της Χώρας μας ανταποκρίθηκαν μέ συγκινητική προθυμία στην πρόσκλησή του, γιά όσο τό δυνατόν πιό δραστήρια συμμετοχή τών σχολικών Έρυθροσταυρικών

ομάδων στίς έκδηλώσεις του Διεθνούς Έτους του Παιδιού.

Έτσι, σύμφωνα μέ τις σχετικές έκθέσεις τών Σχολείων που έφτασαν στά Γραφεία μας:

α) Έγιναν 8.154 διαφωτιστικές όμιλίες και διαλέξεις και παρασχέθηκαν κατάλληλες οδηγίες από υπεύθυνους γιά τόν Ε.Ε.Σ. Νεότητος στά Σχολεία Έκπαιδευτικούς στούς γονείς τών μαθητών και λοιπούς κατοίκους της περιοχής κάθε Σχολείου, γιά τό παιδί, τις ανάγκες του και τά σύγχρονα προβλήματά του (προβλήματα ύγείας, κοινωνικής προσαρμογής, εκπαιδευσεως κ.ά.).

β) Έκδηλώθηκε ζωηρή ανθρωπιστική αλληλεγγύη από μέρους τών Έρυθροσταυριτών γιά φτωχά, άρρωστα και όρφανά παιδιά και μαθητές όρεινων Σχολείων, μέ τη συγκέντρωση και άποστολή σ' αυτούς 2.677 δεμάτων σχολ. ειδών, ρουχισμού, τροφίμων κ.ά. και 971.945 δραχμών.

γ) Πραγματοποιήθηκαν φιλικές έπισκέψεις από 2.350 σχολικές Έρυθροσταυρικές ομάδες σέ άρρωστα παιδιά νοσηλεύμενα σέ παιδικά και άλλα νοσοκομεία και σέ μικρούς τροφίμους ιδρυμάτων παιδικής προστασίας, όπου οργανώθηκαν ψυχαγωγικές έκδηλώσεις και διανομές παιγνιδιών, γλυκών κ.ά.

δ) Οργανώθηκε εύρύτατη διδασκαλία μαθημάτων Πρώτων Βοηθειών (θεωρία και πρακτική έξ-άσκηση) γιά την αντιμετώπιση άτυχημάτων από Έκπαιδευτικούς και Διπλωματούχες Άδελφές Ε.Ε.Σ., που παρακολούθησαν 3.742 Έρυθροσταυρικές ομάδες, καθώς και καθοδήγησή τους σέ θέματα διατροφής και σωματικής και ψυχικής υγιεινής.

ε) Έφαρμόστηκε έντατικό πρόγραμμα υγιεινολογικής διαπαιδαγωγίσεως τών μαθητών, σέ έκτέλεση του οποίου 16.144 Έρυθροσταυρικές ομάδες διδάχθηκαν τούς κανόνες της σωματικής υγιεινής και έπιδόθηκαν στή διάδοση και έμπέδωση υγιεινών συνθηκών ανάμεσα στούς λοιπούς μαθητές.

στ) Έγιναν εκτεταμένες δένδροφυτεύσεις και άναδασώσεις σ' όλη τη χώρα από τις σχολικές Έρυθροσταυρικές ομάδες, που μέ την τεχνική συνεργασία τών κατά τόπους δασκων άρχων κ.ά., φύτεψαν συνολικά 287.802 δενδρύλια.

ζ) Άντηλλάγησαν 980 λευκάματα σχολικής αλληλογραφίας, χει-

ροτεχνήματα, πίνακες σχολικής τέχνης και φιλικές έπιστολές μεταξύ τών Έλλήνων Έρυθροσταυριτών μαθητών και συναδέλφων τους άλλων χωρών, σέ έφαρμογή του Έρυθροσταυρικού προγράμματος προαγωγής της διεθνούς φιλίας και κατανόησης μεταξύ τών νέων.

Γιά την πάρα πάνω αξιέπαινη δράση, στά πλαίσια του Διεθνούς Έτους του Παιδιού, ο Ε.Ε.Σ. Νεότητος άπευθύνει στούς κ.κ. Έκπαιδευτικούς, άνεκτίμητους συμπαραστάτες του έργου του, τη θαυμάια εύγνωμοσύνη του και στούς Έρυθροσταυρίτες μαθητές τά θερμάτα συγχαρητήρια και τις εύχαριστίες του.

ΑΣΙΕΠΑΙΝΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ο Ε.Ε.Σ. Νεότητος έπαινει και συχαίρει τούς παρακάτω μαθητές, οι όποιοι, όπως μας γράφουν οί κ.κ. Διευθυντές τών Σχολείων τους, παρέδωσαν στούς δικαιούχους τά χρήματα και αντικείμενα, που θρήκαν:

1) Άλέξανδρο Κοτρόζο, Δημ. Σχολείου Αύλωναρίου Κύμης

2) Μιχαήλ Πολένη, 17ου Σχολείου Έρακλείου Κρήτης.

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

Ο Σταθμός Πρώτων Βοηθειών του Έλληνικού Έρυθρού Σταυρού, έξυπνέτησε μέ τις διάφορες Υπηρεσίες του κατά τούς μήνες Άπρίλιο - Σεπτέμβριο 1979 46.811 άρρώστους και τραυματίες.

1) Τραύματα, κατάγματα 18.091, 2) παθολογικά νοσήματα 20.279, 3) υπόλοιπες περιπτώσεις (δηλητηριάσεις, εγκαύματα κ.λ.π.) 8.441.

Χαρακτηριστικές περιπτώσεις: Δηλητηριάσεις φαρμακευτικές 437. Δηλητηριάσεις τροφικές 253. Νοσήματα κυκλοφορικού συστήματος 3.773. Τροχαία άτυχήματα 3.067. Έγκαύματα 581. Μέθη 458.

Μέ τόν άσύρματο δόθηκαν ιατρικές οδηγίες σέ ποντοπόρα πλοία γιά άρρωστα μέλη τών πληρωμάτων τούς 240. Τά άσθενοφόρα αυτόκίνητα έκαναν χιλιόμετρα 119.535, και μετέφεραν σέ διάφορα Νοσηλευτικά Ιδρύματα από τό Σταθμό Πρώτων Βοηθειών άσθενείς και τραυματίες 11.107, και λοιπές μεταφορές άσθενών 2.094.

Ποιά απ' αυτές τις γλώσσες θά θέλατε νά μιλάτε;

Άγγλικά; Άραβικά; Γιατί όχι Κινεζικά;

Καμία γλώσσα δέν είναι πολύ δύσκολη γιά σάς, χάρη στό πασίγνωστο όπτικοακουστικό Σύστημα Linguaphone. Άν σάς ύποσχόμαστε κάτι τέτοιο, είναι γιατί τό Linguaphone έχει ήδη διδάξει περισσότερους από 4.000.000 σπουδαστές σ' όλο τόν κόσμο μία ή περισσότερες από αυτές τις 37 γλώσσες, εύκολα, γρήγορα, στό σπίτι τους. Σπουδαστές κάθε ηλικίας, σέ όλα τά γλωσσικά επίπεδα, όλων τών εθνικοτήτων. Γιατί όχι λοιπόν και σάς;

Μία κασέτα ή ένας δίσκος δωρεάν

Τό Σύστημα Linguaphone έπινοημένο από 200 καθηγητές, παγκοσμίως γνωστούς, είναι τό μόνο που αναλύθηκε ηλεκτρονικά. Κάθε σύστημα περιέχει μία Σειρά πολύ μελετημένων βιβλίων, κασετών ή δίσκων -ό,τι καλύτερο μπορεί νά προσφέρει ή σύγχρονη παιδαγωγική- έτσι ώστε ν' αρχίσετε και σεις νά μιλάτε σέ λίγους μήνες τη γλώσσα που χρειάζεστε. Διαλέξτε: Σημειώστε στό παρακάτω τετραγωνάκι τη γλώσσα που προτιμάτε. Στείλτε μας τό κουπόνι και θά λάβετε δωρεάν ένα πολύχρωμο τεύχος και μία κασέτα ή ένα δίσκο γιά τό Σύστημα Linguaphone.

Προσέξτε τις απομιμήσεις

☐ Άγγλικά	☐ Άμερικανικά
☐ Γαλλικά	☐ Γερμανικά
☐ Ιταλικά	☐ Εβραϊκά
☐ Ιαπωνικά	☐ Ολλανδικά
☐ Ρώσικά	☐ Νορβηγικά
☐ Ινδικά	☐ Αφρικανικά
☐ Σουηδικά	☐ Περσικά
☐ Δανέζικα	☐ Πορτογαλικά
☐ Ιρλανδικά	☐ Φινλανδικά
☐ Ισπανικά	☐ Μαλαϊκά
☐ Πολωνικά	☐ Τσέχικα
☐ Σουαχίλι	☐ Ζουλού
☐ Άραβικά (Αιγυπτιακά)	
☐ Άραβικά (Άλγερινά)	
☐ Άραβικά (Κλασικά)	
☐ Ισπανικά (Καστίλλης)	
☐ Ισπανικά (Ν. Άμερικής)	
☐ Νεοελληνικά (γιά ξένους)	
☐ Κινεζικά (Mandarin)	
☐ Κινεζικά (Cantonese)	
☐ Σερβοκροατικά	

ΔΩΡΕΑΝ

Έξηγείστε μου πώς, χάρη στη Μέθοδο Linguaphone, θά μιλήσω σέ λίγους μόνο μήνες, τη γλώσσα που διάλεξα. Χωρίς καμία ύποχρέωσή μου στείλτε μου τό αναλυτικό σας Τεύχος και:

☐ μία κασέτα) έπιδείξεως

☐ ένα δίσκο)

Έσωκλείω δρχ. 10 σέ γραμματόσημα γιά έξοδα Έχετε γράψει άλλη φορά στό LINGUAPHONE;

☐ ΝΑΙ - ☐ ΟΧΙ

Όνομα _____

Διεύθυνση _____

Τηλ. _____ Τ.Τ. _____

Επάγγελμα _____

LINGUAPHONE

ΑΘΗΝΑ: Πανεπιστημίου 10 Τ.Τ. 134, Τηλ. 3617811
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Τσιμισκή 68, Τηλ. 232370

Στό Ίνστιτούτο Linguaphone, Πανεπιστημίου 10 Α' όδρος, λειτουργεί ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΓΛΩΣΣΩΝ γιά γρήγορη εκμάθηση της Άγγλικής, Γαλλικής και Γερμανικής γλώσσας. Μοναδικό στην Ελλάδα.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

H.J.R.C. GROUPS' ACTIVITIES
ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
ON THE OCCASION OF THE INTERNATIONAL YEAR OF THE CHILD

Ἀλληλοβοήθεια
Mutual help

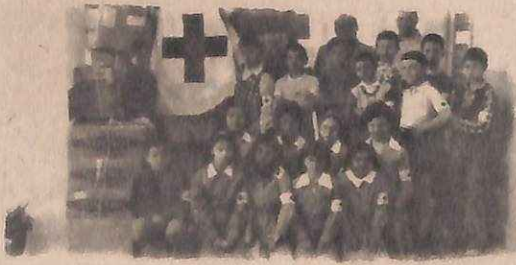
Ε.Σ.Ν. Γυμνασίον Στυλίδας με δέματα βοήθειας για παιδιά.
Juniors of Stylida High School with parcels of help for children.

Ε.Σ.Ν. 4ον Δημ. Σχολ. Ν. Ψυχικοῦ Ἀθηνῶν με δέματα για παιδιά.
Juniors of 4th Elem. School Neo Psychico - Athens with parcels for children.

Ε.Σ.Ν. 48ον Δημ. Σχολ. Πειραιᾶ με δέματα για μαθητές ἀκρογιαλιῶν Σχολείων.
Juniors of 48th Elem. School Piraeus with parcels for pupils of frontier Schools.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Δερβενίου Κορινθίας με δέματα βοήθειας για τους μαθητές Γρανίτσας - Εὐρυτανίας.
Juniors of Eleme. School Dervenion - Corinthia with parcels of help for pupils at Granitsa - Eurytania.

Δενδροφύτευση - σχολ. κήπος - Πρώτες βοήθειες
Reforestation - School gardens - First Aid

Ε.Σ.Ν. 12ον Δημ. Σχολ. Δράμας (τάξ. 6η) στο μάθημα τῶν Πρώτων Βοηθειῶν.
Juniors of 12th Elem. School Drama (6th class) attending first aid lesson.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Ἐρατύρας Κοζάνης καλλιεργοῦν τὸ σχολ. κήπο.
Juniors of Elem. School Eratyra - Kozane cultivating their school garden.

Ε.Σ.Ν. 1ον Δημ. Σχολ. Παιανίας Ἀττικῆς στο μάθημα τῶν Πρώτων Βοηθειῶν.
Juniors of 1st Elem. School Peania - Attiki at first aid lesson.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Τρυγόνα Λέσβου σέ ἐξόρμηση δενδροφύτευσης.
Juniors of Elem. School Trygona - Lesbos in a reforestation rush out.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

H.J.R.C. GROUPS' ACTIVITIES
ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
ON THE OCCASION OF THE INTERNATIONAL YEAR OF THE CHILD

Ἀλληλοβοήθεια
Mutual help

Ε.Σ.Ν. 1ον Δημ. Σχολ. Προσοτσάνης Δράμας με δέματα για τὰ παιδιά τοῦ Δημ. Σχολ. Λεπτοκαρυᾶς Ἠπείρου.
Juniors of 1st Elem. School Prossotsani - Drama with parcels for children of Elem. School Leptocaria - Epirus.

Ε.Σ.Ν. 9ον Δημ. Σχολείου Γλυφάδας Ἀττικῆς με δέματα για παιδιά.
Juniors of 9th Elem. School Glyfada - Attiki with parcels for children.

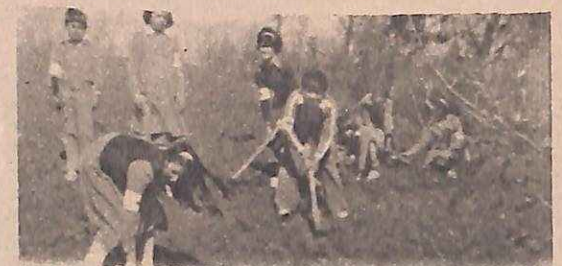

Ε.Σ.Ν. 13ον Δημ. Σχολείου Κερατσινίου Πειραιᾶ με δέματα για παιδιά ὀρφανοτροφείων.
Juniors of 13th Elem. School Keratsini - Piraeus with parcels for orphanages.

Ε.Σ.Ν. 7ου Δημ. Σχολείου Χίου με δέματα για παιδιά φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων.
Juniors of 7th Elem. School Chios with parcels for children of philanthropic institutions.

Δενδροφύτευση
Reforestation

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολείου Γιατράδων Διδυμοτείχου σέ ἐξόρμηση ἀναδάσωσης.
Juniors of Elem. School Yiatraddon Didymotikhon in a reforestation rush out.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολείου Μετοχίου Σερρών δενδροφυτεύουν τὸ σχολ. χώρο.
Juniors of Elem. School Metochio - Serrai planting trees in their school area.

Ε.Σ.Ν. Αἰ. Λυκείου Θηλέων Ἀγ. Ἀναργύρων Ἀττικῆς σέ ἐξόρμηση δενδροφύτευσης.
Juniors of 1st College for girls Ayii Anargyri - Attiki in a reforestation rush out.

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολείου Πανδρόσου Σάμου σέ ἐξόρμηση ἀναδάσωσης.
Juniors of Eleme. School Pandrosso - Samos in a reforestation rush out.

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

Από την ΠΙΠΙΝΑ ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Αγαπητά μου παιδιά,

Τό έτος του παιδιού, τό έτος σας πλησιάζει στό τέλος του. Ακούσατε πολλά γιά τήν αγάπη μας σέ σάς, γιά τά όνειρα καί τά σχέδια πού έχουμε γιά τό μέλλον σας. Έμεις πάλι ακούσαμε τίς σκέψεις σας, τά παράπονά σας, τά όνειρά σας.

Ήταν όλα πέρα γιά πέρα σωστά καί πολύ ώραία καί εύχομαι μιά μέρα, όσο γίνεται πίο κοντινή, νά έχουν όλα αυτά τά όνειρα πραγματοποιηθεί καί τά παιδιά όλης τής γής νά ζούν καί νά παίζουν άμέριμνα, γερά καί εύτυχισμένα στόν κόσμο τών όνείρων μας καί τών όνείρων σας, δηλαδή σέ έναν κόσμο ειρηνικό, όπου οί άνθρωποι θά αγαπούν ό ένας τόν άλλον. Αλλά πώς θά γίνουν όλα αυτά; Μήπως οί χθεσinoί καί σημερινοί άνδρες καί γυναίκες δέν ύπήρξαν κι αυτοί παιδιά; Μήπως κι αυτοί τότε δέν ήξεραν τί τούς έλεπε; Μήπως δέν πρόσεξαν τά σφάλματα πού οί προηγούμενες γενιές είχαν κάνει; Μήπως δέν όνειρεύτηκαν κι αυτοί ένα καλύτερο αύριο γιά τά παιδιά τους;

Ε! λοιπόν παιδιά μου: είδαν τά σφάλματα καί όνειρεύτηκαν κι άγνωστοί γιά τόν ιδανικό κόσμο τών όνείρων τους. Ας μή ξεχνάμε ότι από τά παιδιά τών παλαιότερων χρόνων ξεπήδσαν οί γνωστοί καί άγνωστοι ήρωες του 21, οί δημιουργοί του ιστορικού ΟΧΙ του 40. Ακόμη ήρωες καί δραματιστές τής ειρήνης, δηλαδή μεγάλοι επιστήμονες, έφευγέτες καί εύεργέτες τής ανθρωπότητας. Κι αυτοί στερήθηκαν σάν παιδιά τά υγιεινά σχολεία, τά μεγάλα πάρκα, τά εύάερα σπίτια, τούς πολύ σπουδασμένους δασκάλους, κι άλλα κι άλλα, πού σεις ούτε φαντάζεστε. Σκεφτείτε τά φοβισμένα Έλληνόπουλα τής Τουρκοκρατίας νά τρέχουν τίς νύχτες στά «Κρυφά Σχολεία», γιά νά ακούσουν έναν παπά όχι μέ μεγάλη μόρφωση, αλλά μέ μεγάλη ψυχή, γιά νά μάθουν λίγα γράμματα, νά σψίσουν τή γλώσσα, τή θρησκεία καί τά ιδανικά τής φυλής μας.

Οι περισσότεροι από τούς προγόνους σας, σάν παιδιά, αντί γιά παιχνίδια καί άλλες διασκεδάσεις, τηλεόραση, ψυχαγωγικές ταινίες, συγκεντρώσεις, κλπ., έβλεπαν τόν κατακτητή, άλλοτε Πέρση, άλλοτε Τούρκο, άλλοτε Γερμανό νά σκοτώνει τόν πατέρα τους, τόν άδερφό τους, τόν μικρό τους φίλο. Έβλεπαν νά καίγεται τό σπίτι τους, τό θιός τους καί όλόκληρο τό χωριό τους. Τό 40 ακόμη οί παππούδες κ' οί γιαγιάδες σας, μικροί τότε, βοηθούσαν στόν πόλεμο, μετέφεραν πολεμοφόδια, τρό-

φιμα, καλλιεργούσαν τή γή, γιατί οί μεγάλοι πολεμούσαν. Άλλοι πάλι σέ καθρό ειρήνης δούλεψαν σκληρά από πολύ μικροί κι όταν μέ συνθήκες πραγματικής δουλείας τίς ξοδεύανε στά ξένα κι όταν μέ μεγάλες στερήσεις δημιουργούσαν περιουσίες, άπλόχερα τίς μοίραζαν γιά νά γίνουν Νοσοκομεία, Σχολεία καί άλλα εύαγή Ίδρύματα στην πατρίδα. Ας μή ξεχνάμε τό Συγγρό, τό Βαρβάκη, τούς Ζάππηδες, τούς Τσιτσά, τούς άλλους.

Δέ θέλω θέβαια νά πώ, πώς έπειδή τά παιδιά τών προγενέστερων γενεών υπέφεραν πρέπει νά ύποφέρετε καί σεις καί νά μήν κάνετε όνειρα γιά ένα καλύτερο αύριο. Πρός Θεού! αυτό θά ήταν καταστροφή. Θέλω μόνο νά πώ ότι οί μεγάλοι, πού τόσο εύκολα κριτικάρετε, καί έχουν κάνει γιά σάς. Σας χάρισαν τήν Έλευθερία, σας κληροδότησαν ένα Κράτος σεβαστό καί μέ άπειρες εύκαιρίες γιά μόρφωση καί δημιουργία. Παραδέχομαι ότι έκαναν σφάλματα, καί εξακολουθούν νά κάνουν. Δέν μπορώ νά άγνοήσω ότι ύστερα από θυσίες αιώνων ύπάρχουν ακόμα άνθρωποι πού ξεχωρίζουν λευκοίς καί μαύρους, άνθρωποι πού συνέπραξαν ή άδιαφόρησαν γιά τό στρατόπεδο τών Ναζί, γιά τά παιδιά τής Μπιάφρας, κ.ά. Αλλά άν θέλετε νά προσδεύσετε, άν θέλετε νά εύτυχίσετε καί κυρίως νά βοηθήσετε στην εύτυχία τών παιδιών όλου του κόσμου, μήν κοιτάζετε τά σφάλματα τών γονιών καί τών παππούδων σας, παρά μόνο γιά νά διδαχθείτε από αυτά.

Μή στέκεστε καί σπαταλάτε τήν ώραία ζωή σας άσκοπα, γιατί δέν έχετε όσα θά θέλατε σχολεία, πάρκα, ψυχαγωγίες. Δέν χρειάζονται πολλά γιά τή διασκέδαση ενός παιδιού. Ασήμαντα πράγματα, ένας χαρταετός, ένα μπαλόνι, ένα στεφάνι από ένα παλιό θαρέλι είναι πολλές φορές πίο καλά καί από τά πίο ακριβά παιχνίδια. Διασκεδάστε λοιπόν μέ ό,τι έχετε, μέ ό,τι οί γονείς σας μέ κόπο καί θυσίες σας εξασφαλίζουν αλλά προσπαθείστε νά μορφωθείτε πραγματικά, νά καλλιεργήσετε τήν ψυχή σας. Μάθετε νά αγαπάτε τούς συνανθρώπους σας, τά ζώα, τά δέντρα καί κυρίως μάθετε καλά τά καθήκοντά σας. Όλοι μιλάμε γιά δικαιώματα, αλλά πολλοί λίγοι ξέρουμε τά καθήκοντά μας, από τά όποια πηγάζουν τά δικαιώματα τών άλλων, όπως από τά καθήκοντα εκείνων πηγάζουν τά δικά μας δικαιώματα.

Αυτό θέβαια δέν είναι εύκολο. Χρειάζεται καρδιά καί αύτοθυσία, γιατί δέν μιλάω γιά τά καθήκοντα εκείνα πού μπορεί καί έλέγχει ή Πολιτεία, τά άδική-

ματα πού ό Νόμος τιμωρεί: Μιλάω γιά όλα εκείνα τά άλλα καθήκοντα πού έχουμε σάν άνθρωποι. Τά καθήκοντα πού πρέπει νά εκτελούμε είτε μάς βλέπουν είτε δέ μάς βλέπουν, είτε κινδυνεύουμε νά τιμωρηθούμε είτε όχι. Τήν αγάπη, τήν αλληλεγγύη, τήν ειλικρίνεια, τή δικαιοσύνη, τήν τιμιότητα, τήν καθαριότητα, τήν ανθρωπιά.

Μάθετε νά αγαπάτε. Μήν κάνετε καί πού δέ θά θέλατε νά σας κάνουν. Ποτέ μήν προδώσετε τίς ιδέες σας καί τά πιστεύω σας, μπροστά σέ οποιαδήποτε μικρά ή μεγάλα συμφέροντα. Μάθετε νά βρίσκετε χαρά στην εκτέλεση του καθήκοντό σας. Θεωρείτε τήν εργασία διασκέδαση. Αγάπη, εργασία, εκτέλεση του καθήκοντος είναι τά κλειδιά τής εύτυχίας. Έμπρός γιά τήν άπόκτησή τους. Ας θάλουμε τόν χρόνο αυτό τόν θεμέλιο λίθο γιά τόν ιδανικό κόσμο του αύριανού Παιδιού.

ΔΩΣΤΕ ΛΙΓΟ ΑΙΜΑ

Δίδοντας λίγο αίμα δέν ύποφέρουμε, ούτε διατρέχουμε κανένα κίνδυνο.

Μέ τήν εύεργετικήν αύτη πράξη σώζουμε τή ζωή ενός συνανθρώπου μας.

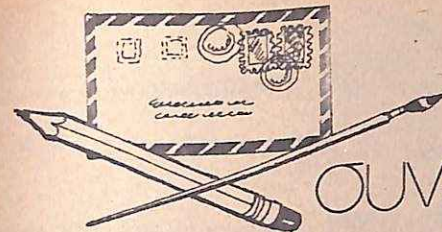
ΦΥΛΑΞΕ ΤΟ ΔΑΣΟΣ ΕΙΝΑΙ Η ΙΔΙΑ Η ΖΩΗ ΣΟΥ

ΑΝΑΔΑΣΩΣΗ

Έμπρός παιδιά νά κάνουμε πίο πράσινη τή Πατρίδα μας.

Φυτέψτε όσα μπορείτε περισσότερα δέντρα.

Βοηθήστε μέ όλες σας τίς δυνάμεις νά γίνουν καταπράσινα τά βουνά μας.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΟΙΓΝΩΣΤΩΝ

ΓΙΑ ΤΗ ΛΙΤΟΤΗΤΑ

Παράλληλα μέ τά μέτρα πού λαβαίνει τό Κράτος γιά τήν έθνική μας οικονομία, πρέπει κ' έμεις νά συντελέσουμε στην προσπάθεια αυτή. Η οικονομία είναι άρετή, ενώ αντίθετα ή σπατάλη είναι ελάττωμα. Έτσι κ' έμεις πρέπει νά περιορίσουμε τά έξοδά μας στό ελάχιστο.

Η άσκοπη φθορά τών σχολικών μας ειδών δέν πρέπει νά γίνεται. Δέν πρέπει νά ξύνουμε συνεχώς τό μολύβι, τή γόμα μας, νά μή σχίζουμε τά φύλλα τών τετραδίων μας καί γενικά νά διατηρούμε σέ καλή κατάσταση όλα τά σχολικά μας είδη.

Επίσης τά ρούχα καί τά παπούτσια μας νά τά θουρτσίζουμε καί νά τά διατηρούμε σέ καλή κατάσταση. Δέν πρέπει νά τά πετούμε τά παπούτσια μας μόλις αρχίσουν νά φθειρόνται τά τακούνια καί οί πάτοι. Μπορούμε νά τά πάμε σ' ένα επιδιορθωτήριο ύποδημάτων κι έτσι νά τά κρατήσουμε αρκετόν καιρό ακόμη, αντί ν' αγοράσουμε καινούρια.

Νά μήν αφήνουμε άσκοπα άναμμένο τό φώς καί ή μελέτη μας νά γίνεται τήν ήμέρα. Νά μήν πετάμε τό φαγητό πού έμεινε τό μεσημέρι καί νά τό τρώμε τό βράδυ. Γενικά σέ κάθε μας ενέργεια πρέπει νά τηρούμε τόν κανόνα τής ζωής πού λέγεται λιτότητα.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΟΣ
Στ' τάξ. Ίδιωτ. Δημ. Σχολ. Στραϊτούρη

Αμφιάλη - Κερατσινίου

Η ΑΓΑΠΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ

Ό πατέρας μέ τή φτώχεια τή σκληρή πολεμάει στή ζωή του νύχτα μέρα. Μιάν έλπίδα έχει πάντα λαμπερή, τήν έλπίδα πού έχει κ' ή γλυκειά μητέρα:

Νά προκόψουν στή ζωή τους τά παιδιά, νά ναι πάντοτε γερά κ' εύτυχισμένα νά μήν έχουνε τό μίσος στην καρδιά, ν' αγαπούν σάν άδερφό τους τόν καθένα.

ΜΑΡΙΑ Κ. ΣΤΑΘΟΓΛΟΥ

Ανω Αρχάνες Ήρακλείου Κρήτης

ΔΩΣΕ...

Δώσε τό χέρι νά πιαστεί αυτός πού στό γκρεμό κυλάει: δώσε αγάπη καί ψωμί στό χέρι πού ζητάει.

Κάνε λιγάκι συντροφιά στόν έρρημο καί μόνο καί του παιδιού π' όρφάνεψε αλάφρωσε τόν πόνο.

Τ' άπελπισμένου χάρισε παρηγορία κ' έλπίδα νά του φωτίσει τήν ψυχή αγάπης ήλιαχτίδα

Καί μήν προσμένεις πληρωμή γιά κάθε προσφορά σου. Η αγάπη δώρο σου δώσε παντοτινή χαρά σου.

ΕΙΡΗΝΗ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ - ΒΑΪΤΣΗ
Διδασκάλισσα Δημ. Σχ. Μελίας Λαρίσης

ΑΠΟΡΙΑ

Ό Μπόμπος βρίσκεται μόνος του στό πάρκο. Ξαφνικά, άντικρύζει μπροστά του μιά έγγυο γυναίκα. - Τί είναι αυτό; ρωτάει, ενώ τό δάχτυλό του δείχνει προς τή φουσκωμένη κοιλιά. - Τό χαριτωμένο μου μικρό παιδάκι, του άπαντά ή γυναίκα, χαμογελώντας.

- Τό αγαπάτε; τήν έρωτά μέ περίεργο ύφος ό Μπόμπος. - Ασφαλώς, άπαντά ή γυναίκα, τό αγαπώ πάρα πολύ. - Τότε γιατί τό φάγατε;

ΝΙΚ. ΛΟΥΚΑΣ, Γ' Λυκείου Σπάτων - Αττικής

ΤΟΝ ΕΘΙΞΕ

Ένα πρωί ή γυναίκα ενός κώκλωπα πηγαίνει στή φίλη τής.

- Χτές τό βράδυ, τής λέει, ό άντρας μου μ' έσπασε στό ξύλο.

- Γιατί;

- Γιατί όταν ήρθε στή σηπλιά του είπα: «Καλώς τά μάτια μου τά δυό».

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΠΡΑΠΑΣ
Μαθ. Α' γυμν. Λαμίας

ΠΟΙΟΣ ΜΠΟΡΕΙ Ν' ΑΠΑΝΤΗΣΕΙ ΣΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ;

1) Ό Β. Παγωμένος έπικοινωνεί μέ τόν Ειρηνικό καί τό Βερίγγειο πορθμό;

2) Πώς λέγεται ό καθηγητής πού διδάσκει τόν λόγο του Θεού;

3) Πότε έγινε ή άλωση τής Κων/πόλεως;

4) Πώς άλλιώς λέγεται ή παλαιολιθική εποχή;

5) Τί ήταν ό Παπαφλέσσας;

6) Πότε έγινε ή κάθοδος τών Μυρίων;

7) Τί ήταν ό Άγηςίλαος;

8) Στά πόσα του χρόνια ό Μ. Αλέξανδρος έγινε βασιλιάς τής Μακεδονίας;

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
1) Βορρικός πορθμός (Β) 2) Πάτερ (Π) 3) 1453 (Α) 4) Πρωτοεποχή (Π) 5) Πατριάρχης (Π) 6) 1099 (Β) 7) Άγιος (Α) 8) 33 (Α)

ΓΕΩΡ. ΤΣΕΚΛΙΑΣ
Σχ. Παπαδάτες Πρέβεζας

Η ΓΙΑΓΙΑ ΜΟΥ

Έφέτος ελάτ'ακι δέ στόλισα, παιδιά, γιατί έφυγε απ' τόν κόσμο ή λατρευτή γιαγιά.

Τό στήναμε οί δυό μας τίς άλλες τίς χρονιές, μου χάριζε δωράκια μέ χίλιες δυό ευχές.

Αχ! γύρισε, γιαγιά μου, ν' άνοίξουν οί σύρανοι καί νά σέ ιδούμε πάλι στό σπίτι ζωντανή.

Γιά σένα ή αγκαλιά μας πάντα θά είν' άνοιχτή καί μέ τερή ή καρδιά μας χαρά θά σέ δεχτεί.

ΓΕΩΡΓΙΑ Δ. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ
Μαθ. Ε' τάξ. Δημ. Σχολ. Καθαίων Ηλείας

ΑΥΤΟ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ

Ο παπάς του χωριού βρίσκει στο δρόμο το μικρό Χρήστο και τον ρωτάει:

- Ο πατέρας σου είναι στο σπίτι;
- Όχι. Λείπει σε δουλειά.
- Πώς; Δουλεύει σήμερα που είναι Κυριακή;
- Δεν πήγε σε δουλειά. Πήγε στο καφενείο και παίζει χαρτιά.

ΑΠΟΡΙΑ

Η Γεωργία: Έχω μία άπορία, παμπά.

- Ποιά, παιδί μου;
- Γιατί ή μαμά μέ θάζει να κοιμηθώ όταν είμαι ξύπνια και μέ ξυπνάει όταν κοιμάμαι;

ΓΙΑΤΙ;

Η μητέρα: φάτο τό σπανάκι. Δυναμώνει τὰ δόντια.

Ο Μπόμπος: Τότε γιατί δεν δίνεις κάθε μέρα στὸν παππού;

ΡΙΤΣΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ
Ε' τάξ. 4ου Δημ. Σχολ. Κάτω Άχαρων

ΕΥΓΕ, ΜΙΧΑΛΑΚΗ!

Δασκάλα: Τί είναι, Γιωργάκη, ή πατρίδα;

Γιωργάκης: Η πατρίδα είναι ή μάνα μου, κυρία.

Δασκάλα: Τί είναι, Μιχαλάκη, ή πατρίδα;

Μιχαλάκης: Η πατρίδα, κυρία, είναι ή μάνα του Γιωργάκη.

Η ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ

Μία οικογένεια σκεπτόταν τί όνομα νά θγάλει στού σκύλο της.

Ο γιός: Έγώ λέω νά τό θγάλουμε Φλόξ.

Η κόρη: Έγώ λέω νά τό θγάλουμε Περλέ.

Ο πατέρας: Έγώ λέω νά τό θγάλουμε Ξέω από τό σπίτι.

ΑΙΚΑΤ. ΝΤΟΝΤΟΡΟΥ
ΣΤ' τάξ. Δημ. Σχ. Ίωννίνων

ΧΩΡΑΤΑ

Ποιός κρατάει τ' άλογα;

(Ο Ίπποκράτης)

Ποιό δόντι μου βρίσκεται στην τράπεζα;

(Τραπεζίτης)

Ποιός αριθμός αποτελείται από δύο άρνητικά επιρρήματα;

(Μηδέν)

Ποιό ζώο δεν συμπαθεί τό λόγο;

(Τό άλογο)

Ποιό μέρος του στομαχιού μας έχει δάκτυλα;

(Ο δωδεκαδάκτυλος)

Μαθ. ΓΕΩΡ. ΚΟΡΓΙΑΝΝΙΔΗ

Τρίπολη

ΕΝΩ ΤΑΞΙΔΕΥΟΥΝ...

Ο Γιώργος: Θυμήθηκες νά πάρεις τό κλειδί της θαλίτσας;

Ο Νίκος: Όχι! καμήνε! Τό κλειδί τό θυμήθηκα, αλλά ξέχασα τή θαλίτσα.

- Βάλε τή θερμάστρα στη μέση, Γιωργάκη.

- Γιατί;

- Για νά έχουμε κεντρική θέρμανση.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΡΟΥΤΣΗΣ
ΣΤ' τάξ. Δημ. Ξηροπόταμος (Ν. Δράμας)

ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΛΕΞΕΙΣ

Ποιά πόλη της Ελλάδας είναι τό αντίθετο της κωμωδίας;

(Η Δράμα)

Ποιό νησί της Ελλάδας τό έχουμε στού σώμα μας;

(Πόρος)

Ποιά πόλη της Ιταλίας τήν έχουμε στού χέρι μας;

(Αγκώνα)

Ποιός ποταμός της Αμερικής μάς θυμίζει γενναίες γυναίκες;

(Ο Άμαζόνιος)

Ποιά πόλη της Ελλάδας έχει τρία καλά;

(Τά Τρίκαλα)

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΜΟΥΣΕΛΙΜΗΣ
Μαθ. ΣΤ' τάξ. Γ. Δημ. Σχ. Παραμυθιάς

ΣΠΑΖΟΚΕΦΑΛΙΕΣ

Η λέξη πού πρέπει νά βρείτε είναι Καλαμάτα.

Άγιος πού γιορτάζεται στις 21 Μαΐου.

Λέγονται έτσι τὰ μαθηματικά.

Λέγεται έτσι τό Πάσχα.

Η πρωτεύουσα της Ελλάδας.

Η πρωτεύουσα της Ισπανίας.

Μία Ήπειρος.

Βάζω κατά σειρά.

Μία χώρα της Κ. Ευρώπης.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΝΑΓΗΣ
1ο Δημ. Σχ. Λουτρακίου

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Με τὰ αρχικά τών λέξεων νά σχηματιστεί τό όνομα του μεγάλου γλύπτη και ζωγράφου Μιχαήλ Άγγελου.

- 1) Βασιλιάς της Σπάρτης.
- 2) Θαλασσινό σπόρ.
- 3) Εποχή του έτους.
- 4) Μυθικός θεός του πολέμου.
- 5) Περιοχή της χώρας μας.
- 6) Κράτος της Μέσης Ανατολής.
- 7) Είναι ή θάλασσα.
- 8) Κατοικίδιο ζώο.
- 9) Ένα από τὰ 7 μυστήρια.
- 10) Η πρώτη γυναίκα.
- 11) Βγαίνει από τήν ελιά.
- 12) Είναι οι φακές.
- 13) Ούράνιο σώμα.

υλμχζο
οιόμορ
ισφν
ρηξ
σοηρλ
οιρλ
μρηήνρ
σοορρν
σοοιρμ.
οιρμ.
σοορηρ
οιρμ.
οιρμ.
οιρμ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΓΙΟΣ
και ΕΥΓΕΝΙΑ ΤΣΑΜΗ
35ον Δημ. Σχολ. Πατρών

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Επεισόδιο πού μπορεί νά έχει μοιραία κατάληξη.
2. Προέρχεται από ένα ευρωπαϊκό κράτος.
3. Είδος σόλας παπουτσιού - ύποθετικό - βυζαντινή νότα.
4. Λουκία - Τίτλος όπερας.
5. Πολύ - στρατηγός στη Γαλλική Έπανάσταση.
6. Ήταν πρωθυπουργός στο Ίσραήλ - Τό μισό στην καθαρεύουσα.
7. Όνομα χαϊδευτικό γυναικείο.
8. Θά μπορούμε σύντομα σ' αυτήν. - Σημαίνει δηλαδή (καθ.).
9. Πρόθεση αρχαία - Άρνητικό - Σκωτσέζικη φουστανέλα.
10. Όνομα γυναικείο στην Όδύσεια - Αρχικά έταιρείας.

ΚΑΘΕΤΑ

1. Πρέπει νά τιμωρείται - Πρόθεση αρχαία.

2. Στερεά - Καταχρηστική πρόθεση αρχαία.
3. Περιοχή στη Μόσχα.
4. Έχει πείρα, αλλά χωρίς νά σπουδάσει.
5. Νότα - Θεός τών αρχαίων Αιγυπτίων - Δίφθογγος.
6. Προϋποθέτει παρελθόν.
7. Είδος ύφασματος - Μονάδα άτακτου στρατού παλαιά.
8. Συνεχόμενα γράμματα - Άρθρο πληθυντικού.
9. Τεμπέλικο σκυλί.
10. Διπλασιάζεται στο ξεπούλημα - Άντωνυμία προσωπική - Γαλλικό σύμφωνο.

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Τὰ αρχικά τών λέξεων σχηματίζουν τό όνομα Αικατερίνη.

- 1) Κράτος της Βαλκανικής χερσονήσου.

- 2) Έλληνικό πέλαγος.
- 3) Πρωτεύουσα του νομού Πιερίας.
- 4) Ήπειρος.
- 5) Μουσικό όργανο.
- 6) Πλοίο πού βυθίστηκε τό δεκαπενταύγουστο στην Τήνο.
- 7) Κλιτό μέρος του λόγου.
- 8) Στην ΣΤ' τάξη οι μαθητές διδάσκονται τή νεώτερη... της Ελλάδας.
- 9) Η χώρα μας έχει 52
- 10) Μυθική θεά.

ΛΥΣΗ ΤΗΣ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑΣ

- ορμ., (01)
- ορμ., (06)
- ορμ., (08)
- ορμ., (02)
- ορμ., (09)
- ορμ., (05)
- ορμ., (04)
- ορμ., (08)
- ορμ., (02)
- ορμ., (01)

ΑΙΚΑΤ. ΝΤΟΤΟΡΟΥ

ΣΤ' τάξ. Δημ. Σχ. Ίωννίνων

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Σχηματίστε τ' όνομα μιας σαύρας.

- 1) Νησί της Ιταλίας
- 2) Όχι κακός
- 3) Άγριο ζώο
- 4) Είναι μερικά προβλήματα
- 5) Ένα φρούτο
- 6) Όχι πυκνά
- 7) Στρατηγός του Ιουστινιανού
- 8) Έχθρος της ελιάς
- 9) Γιορτή τών Τούρκων
- 10) Έργαλείο του γεωργού.

ΛΥΣΗ

- ορμ., (01)
- ορμ., (06)
- ορμ., (08)
- ορμ., (02)
- ορμ., (09)
- ορμ., (05)
- ορμ., (04)
- ορμ., (08)
- ορμ., (02)
- ορμ., (01)

ΓΕΩΡΓ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

34ον Σχολ. Πειραιώς

ΟΙ ΚΡΥΜΜΕΝΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ

Ρ. Σπήθενσον

Ο γιατρός έλειπε. «Πάει νά περάσει τή βραδιά του στό σπίτι του σέρ Τρέλβου», μάς είπε ή οικονόμος του. Πήγαμε στόν πύργο, πού ήταν εκεί κοντά. Μπήκαμε μέσα ό κ. Ντάνς κ' έγώ. Βρήκαμε τούς δυό άντρες στην τεράστια βιβλιοθήκη νά καπνίζουν καί νά συζητούν. Ο σέρ Τρέλβου ήταν ένας ήλικιωμένος κύριος, ψηλός καί καλοδεμένος μέ παχιά φρύδια, ζωντανή έκφραση καί πρόσωπο ζαρωμένο λίγο καί ήλιοκαμένο από τά πολλά, μακρινά ταξίδια. Καλοδέχτηκε τόν κ. Ντάνς, μου 'σφιξε τό χέρι λέγοντας ότι χάρηκε πού μέ γνώρισε καί μάς έβαλε νά καθίσουμε. Ο γιατρός, πού βρισκότανε δίπλα, σφιξε τό χέρι μου λέγοντας: «Καλησπέρα, φίλε μου». Μέ λίγα αλλά μεστά λόγια ό κ. Ντάνς εξιστόρησε τά γεγονότα. Πρίν τελειώσει καλά - καλά ό σέρ Τρέλβου, σηκώθηκε κι άρχισε νά κάνει βόλτες. Έπειτα είπε «κάθε έπαινο αξίζει ή ενέργειά σας, κύριε Ντάνς. Άλλά κι αυτός ό μικρός είναι ένα παιδί γενναίο». Ο γιατρός μέ ρώτησε: «Τό 'χεις μαζί σου τό χαρτί πού ψάχνανε νά 'θρουν οι ληστές;». Του τό 'δωσα καί πήγε νά τ' άνοιξει, μετάνιωσε όμως καί τό 'βαλε στην τσέπη του. Ύστερα είπε: «Άφού πιείτε τή μπύρα σας, κύριοι ό Ντάνς θά πάει φυσικά νά εκτελέσει τήν ύπηρεσία του. Ο νεαρός όμως θά μείνει, θά τόν πάω έγώ στό σπίτι. Νομίζω όμως ότι πρέπει νά τσιμπήσει κάτι». Μου φέραν ένα θαυμάσιο γεμιστό περιστέρι καί τό 'φαγα μέ πολλή όρεξη. Μόλις έφυγε ό κ. Ντάνς ό γιατρός ρώτησε τόν σέρ Τρέλβου: «Άκουσες ποτέ τίποτα γιά κείνον τόν Φλίντ;». «Άν άκουσα, λέει! Πρόκειται γιά τόν πιό άπαίσιο Κουρσάρο». «Είχε λεφτά;» έκανε ό γιατρός. «Λεφτά; Μά δέν έέρετε πώς όλοι αυτοί παίζουνε μονά - ζυγά τή ζωή τους γιά τά λεφτά;». «Θά τό εξακριβώσουμε. Μήν ένθουσιαζόσαστε όμως, μπορεί οι έκδηλώσεις σας νά μή μ' αφήσουν νά θγάλω λέξη από τό στόμα μου. Άς πούμε τώρα πώς κρατώ ένα χαρτί πού μαρτυράει πού ό Φλίντ έχει κρύψει τό μεγάλο θησαυρό. Πόσος λέτε νά είναι αυτός;». «Είναι τόσος, πού άν κρατούσαμε τό έγγραφο θ' άρμάτωνα πλοίο δίχως καθυστέρηση καί θά σάς έπαιρνα μαζί μου μέ τό Χώκινς. Καί θά τόν εύρισκα, έστω κι άν χρόνος όλόκληρος χρειαζόταν γιά τό ψάξιμο». «Εντάξει. Άς άνοίξουμε λοιπόν τό φάκελο». Τόν άνοιξε μέ δυσκολία, γιατί ήτανε δεμένος μέ πολλούς σπάγγους καί σφραγισμένος μέ βουλοκέρι. Είχε μέσα ένα μικρό βιβλίο κ' ένα χοντρό χαρτί σφραγισμένο μέ προσοχή. «Πρώτα τό βιβλίο», είπε ό γιατρός. Στην πρώτη σελίδα διαβά-

σαμε τή φράση «Η παραξενιά του Μπίλυ Μπόνς» ήταν ή ίδια πού 'χε σημαδέψει στό μπράτσο του ό «καπετάνιος». Άκόμα κ' οι φράσεις «Μπίλυ Μπόνς», «όχι άλλο ρούμι» «Τόν πέτυχα μπροστ' από τό «Κέϊ Πάμ». Οι παρά κάτω 12 σελίδες μοιάζανε μέ λογιστικό κατάλογο. Ύπήρχαν ήμερομηνίες κι άντίκρυ άναγραφή χρηματικών ποσών. Όμως άνάμεσα από δυό αριθμούς σημειώνονταν σταυροί - άλλού δυό - τρεις κι άλλού περισσότεροι. Αίφνης, «12/6/1743 λίρες 60 στόν...». Τ' όνομα άντικαθιστούσαν οι σταυροί. Έδω - εκεί σημειωνότανε ό τόπος («μπροστά στό Καρακάς» κλπ.), ή τό γεωγραφικό μήκος καί πλάτος (62°, 17' 20", 19° 2' 40"). Στην τελευταία σελίδα ήταν σουμά μέ τίς λέξεις «Η περιουσία του Μπόνς».

«Καταλαβαίνετε τίποτα;» είπε ό γιατρός. «Βέβαια, έκραξε ό σέρ Τρέλβου. Πρόκειται γιά τό κρυφό βιβλίο του κακούργου. Τόν αριθμό των πλοίων πού κούρσασε μαρτυρούν οι σταυροί. Τά όνόματα τόπων, όπως Καρακάς, εκεί πού λεηλάτησε κάποιο καράβι...». Έπειτα πρόσθεσε: «Άς δούμε τώρα τό χαρτί». Πλάι σ' ένα χάρτη ύπήρχαν οι λέξεις: «Έδωπέρα είναι οι περισσότεροι θησαυροί». Στο πίσω μέρος ήταν γραμμένα τά έξής: «Στήν κορφή του λόφου τό «Κυάλι» μεγάλο δέντρο. Ένα σημείο στά Β. του Β.Β.Α. Στόν σκελετονήσι Α.Ν.Α. Μέτρα τρία». Στή βορεινή κρύπτη πού είναι πρós τό θουνό, άνατολικά 10 όργιές νοτιώτερα από τό μελανό θράχο πού μοιάζει μέ πρόσωπο ανθρώπου, τό άσημι. Τά όπλα καί τά πολεμοφόδια μέσα στόν άμμο, στό νότιο άκρωτήρι πού φράζει τό βορεινό λιμάνι».

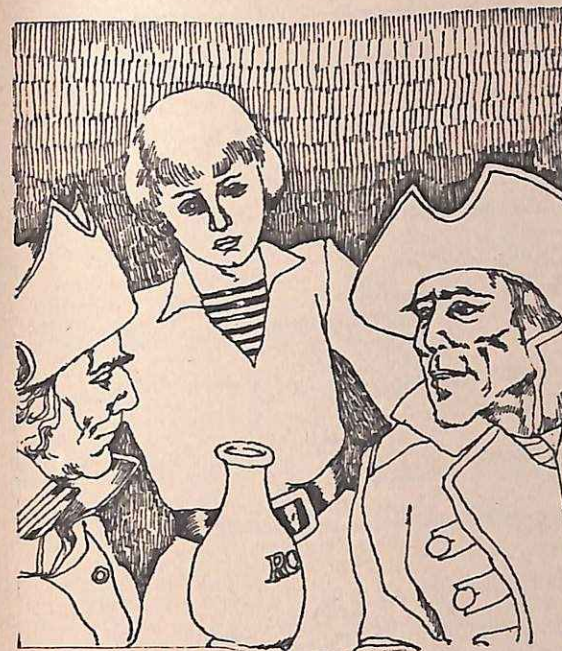
— 4 —

Ο χάρτης μέ τίς άλλόκοτες σημειώσεις χαροποίησε πολύ τόν Τρέλβου καί τό γιατρό. «Αύριο φεύγω γιά τό Μπρίστολ, είπε ό Τρέλβου. Θά 'ρθώ σέ λίγες μέρες μέ τό πιό καλό πλοίο της Άγγλίας. Θά διαλέξουμε τό πιό δυναμικό πλήρωμα, θά πάρουμε μαζί καί τό Χώκινς. Έσύ, Λίβζεϋ, θά 'σαι ό γιατρός μας κ' έγώ ό κυβερνήτης. Έκεί πού θά πάμε θά βρούμε όσο χρυσάφι κι άν θελήσουμε». «Είσαι πολύ αποφασιστικός κ' αισιόδοξος, είπε ό γιατρός, αλλά ξεχνάς ότι τό χρυσάφι δέν είναι δικό μας, αλλά του κράτους, άφού προέρχεται από ληστείες». — «Νά σου πώ, δέν τό 'χα σκεφτεί. Μά τί πρέπει νά γίνει; Νά τούς άπαράτησουμε θαμμένους τούς θησαυρούς;» — «Όχι βέβαια. Έχω τή γνώμη πώς πρέπει νά τούς δηλώσουμε στό Κράτος. Έτσι θά μείνουν σ' έμάς οι μισοί». — «Όραία. Κι άπ' όσα πάρουμε, λεπτά θά ιδρύσουμε ένα άσυλο γιά ναυτικούς». Δώσανε τά χέρια. Ήταν όριστικά παρμένη ή άπόφαση.

— 5 —

Ο γιατρός πήγε στό Λονδίνο νά 'βρει άντικατάστατή του κι ό σέρ Τρέλβου στό Μπρίστολ. Έγώ έμεινα άναγκαστικά στόν πύργο μαζί μέ τόν κηπουρό καί τό φύλακα. Έβλεπα όνειρα καί στόν ύπνο καί στό έύπνο μου. Οι λεπτομέρειες του παράξενου χάρτη μ' έκάναν νά πασχίζω νά λύσω τό μυστήριο των κρυμμένων θησαυρών. Έβλεπα μέ τή σκέψη πώς παλεύαμε σκληρά μέ τρομερούς κουρσάρους κι άγριους ίθαγενείς, πώς μάς ρίχνονταν θηρία άνήμερα, πώς κινδυνεύουμε από φαρμακερά φάρμακα...

Λίγες μέρες αργότερα ήρθε ένα γράμμα, πού ό φάκελός του έγραφε: «Άν έλείπει ό γιατρός ν' άνοιχτεί

άπό τό Χώκινς». Ήτανε του σέρ Τρέλβου κ' έγραφε πώς αγόρασε κι επάνδρωσε θαυμάσιο καράβι 200 τόνων πού τό βάφτισε «Ισπανιόλα». «Έλυσα ικανοποιητικά καί τό θέμα του πληρώματος, πρόσθετε. Βρήκα τυχαία στην άκρογιαλιά έναν παλιό θαλασσινό, πού 'χε χάσει τό ένα του πόδι στόν πόλεμο, γιά τήν πατρίδα. Κι αυτός έφέρει όλους σχεδόν τούς γεμιτζήδες. Μου διάλεξε μιάν εξαίρετη ομάδα μούτσων, δέχτηκε κι ό ίδιος νά γίνει μάγειρός μας... Έτοιμάσου όσο πιό σύντομα μπορείς. Νά πεις στό Χώκινς νά πάει μαζί μέ τό Ρέντρουφ νά ιδει τή μητέρα του, κ' έπειτα νά τήν πάρουν καί νά 'ρθουν στό Μπρίστολ. — Τζών Τρέλβου». — «Υ.Γ. Βρήκα έναν καπετάνιο πρώτης τάξεως. Κι ό δεύτερος, Λόνγκ Τζών λέγεται, όπως κι ό λοστρόμος είναι εξαίρετικός. Τ.Τ.».

Ένθουσιαστικά όταν διάβασα αυτό τό γράμμα. Τήν άλλη μέρα πήγαμε στό μαγαζί. Πολύ χάρηκα πού βρήκα καλά τή μάνα μου κι όλα τά πράγματα έν τάξει, ύστερα από φροντίδες του Τρέλβου.

Βραδυάζοντας πήγαμε μέ τήν ταχυδρομική άμαξα στό Μπρίστολ. Μπήκαμε στό πανδοχείο πού έμενε ό Τρέλβου καί τόν είδαμε ντυμένο μέ φανταχτερή στολή αξιωματικού του ναυτικού. «Καλώς όρίσατε» μάς είπε χαμογελώντας μέ ύφος θαλασσοπόρου. Χτές ήρθε κι ό γιατρός. Αύριο φεύγουμε.

— 6 —

Ο σέρ Τρέλβου μου 'δωσε ένα σημείωμα νά τό πάω στόν Τζών Σίλβερ, πού έμενε στό πανδοχείο «Κυάλι». Βιάστηκα νά εκτελέσω τήν έντολή του. Σ' αυτό τό μαγαζί ήταν λογής - λογής θαλασσινοί πού ξεφώνιζαν. Τόσο, πού κοντοστάθηκα μόλις πάτησα τό πόδι μου. Συγκαιρα είδα νά θγαίνει από τήν παλινή κάμαρα ένας άντρας πού τ' άριστερό του πόδι ήτανε κομμένο ως πάνω. Βαστούσε ένα δεκανίκι, κι ώστόσο περπατούσε σάν παλικαράκι. Δέ δυσκολεύτηκε νά καταλάβω πώς ήταν ό Τζών. Έπιβλητικός, γεροδεμένος, μέ χλωμό πρόσωπο κ' έξυπνα μάτια, στριφογύριζε στά τραπέζια σφυρίζοντας καί λέγοντας άστεία στίς συντροφίες.

Όταν του 'δινα τό γράμμα μέ ρώτησε: «Ποιός είσαι σύ, παιδί μου;» Του είπα τ' όνομά του, καί τότε μου 'σφιξε τό χέρι λέγοντας: «Είσαι ό νέος μας μούτσος, έ; Πολύ χαίρομαι πού σέ γνωρίζω». Τήν ίδια στιγμή πέρασε από μπρός μας καί βγήκε έξω ένας πελάτης μέ χαλκοπράσινο πρόσωπο, πού λείπανε δυό δάχτυλα. Τόν γνώρισα άμέσως καί τόν φώναξα «Πιάστε τον! Είναι ό Μαύρος Σκύλος». «Τρέξε, Χάρη, νά τόν πιάσεις, έφυγε κιόλας χωρίς νά πληρώσει!» έκραξε ό ταβερνιέρης. Άν καί τόν κυνήγησαν δυό γοργοπόδαροι νέοι, μπόρεσε νά ξεφύγει.

— 7 —

Άνεθήκαμε στην «Ισπανιόλα» πού 'χε ρίξει άγκυρα όχι μακριά από τό μουργίο. Εκεί γνωρίσαμε τό δεύτερο πλοίαρχο, πού τόν έλεγαν Άρόου. Ήταν ένας γερός θαλασσόλυκος μέ μάτια αλλοιθωρα καί μεγάλα άφτιά στολισμένα μέ βαριά σκουλαρίκια. Ο πρώτος καπετάνιος δέν τόν συμπαθούσε, καθώς φάνηκε μόλις μπήκαμε στην καμπίνα του σέρ Τρέλβου. Όταν μείναμε μόνοι του είπε κάπως άπότομα: «Τούτο τό ταξίδι δέν τό θλέπω καλά. Μήτε ό δεύτερος μ' άρέσει, μήτε τό πλήρωμα...» — «Δίχως άλλο δέ θά σάς άρέσει καί τό καράβι, έ;» — «Άν δέν τό δοκιμάσω, δέ μπορώ νά πώ τίποτα» — «Ίσως κι ό ιδιοκτήτης του νά μή σάς άρέσει» — «Σας παρακαλώ, έκανε ό γιατρός. Τέτοιες έρωτήσεις οδηγούν σέ παρεξηγήσεις. Όμολογώ ότι πολλά μάς είπε ό καπετάνιος καί όφείλει νά εξηγηθεί. Πέστε μας, γιατί δέ τό θλέπετε καλά τό ταξίδι;» — «Μαθαίνω πώς πάμε νά βρούμε θησαυρούς, καί τό μαθαίνω από μούτσους. Μαθαίνω ότι αυτοί βρίσκονται σέ μέρη μυστηριώδη, κι αυτό τό μυστικό ό κ. Τρέλβου τό έμπιστεύτηκε σ' έναν παπαγάλο!» — «Μήπως στόν παπαγάλο του Σίλβερ;» — «Όχι, είναι σχήμα λόγου. Ένωώ πώς είναι κοινό μυστικό. Καταλαβαίνετε σέ τί κινδύνους πάτε νά μπείτε;» — «Τώρα μάλιστα, μάς φωτίσατε, είπε ό γιατρός. Παραδεχόμαστε πώς τό ταξίδι είναι επικίνδυνο. Όσο γιά τό πλήρωμα τί έχετε νά πείτε;» — «Έπρεπε νά διάλεγα τούς ανθρώπους μόνος μου» — «Σ' αυτό έχετε δικιο. Ήτανε μιá παράλειψη του κ. Τρέλβου. Καί γιά τό δεύτερο πλοίαρχο τί έχετε νά πείτε;» — «Είναι καλός ναυτικός, αλλά δέν τόν συμπαθώ, έχει πολλές σχέσεις μέ τούς άντρες του πληρώματος, πράγμα πού δέν επιτρέπεται σ' έναν άνώτερο. Όλο μέ δαύτους κουβεντιάζει» — «Καί τώρα, πού καταλήγετε;» — «Άκούστε. Δέν πρέπει νά μπουν στό μπροστινό άμπάρι τά όπλα καί τό μαρούτι. Η θέση τους είναι στό άμπάρι πού είναι κάτω από τήν καμπίνα, εκεί είναι σιγουριά...» — «Αυτό είναι όλο;» ρώτησε ό κ. Τρέλβου. — «Κάτι άκόμα: Νά φυλαχτεί καλά τό μυστικό. Οι μούστοι λένε πώς έχετε τό χάρτη του νησιού, όπου υπάρχουν σημάδια πού δείχνουν τή θέση των θησαυρών. Κι ότι τό νησί είναι...» καί άνέφερε τό μήκος καί τό πλάτος. «Σέ κανένα δέν τό είπα αυτό» φώναξε ό κ. Τρέλβου. — «Κι όμως οι μούστοι τό ξέρουν» — «Μήπως τό είπατε σεις, κ. Λίβζεϋ, ή έσύ Χώκινς;». Άρνηθήκαμε φυσικά. Μυστήριο! «Όπως καί νά 'ναι, συνέχισε ό καπετάνιος, πρέπει νά πάρετε όλα τ' άπαραίτητα μέτρα πού σάς είπα. Σάν καπετάνιος είμαι υπεύθυνος καί γι' αυτό επιμένω. Διαφορετικά θά παραιτηθώ.

Σχεδ. Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ
(Συνεχίζεται)

Διασκευή Σ.Π.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ
ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Γραφεία Συντάξεως: 'Αλκιβιάδου 4 - Τηλ. 88 32 351

Α' Περίοδος 1924-1941 - Β' Περίοδος Έτος 35ο - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1979 - ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 3

Επιτροπή συντάξεως του Περιοδικού

ΧΑΡ. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΣ, ΣΤΑΘΗΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ,
Π. ΤΣΑΚΡΗΣ, ΜΙΧ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ,
ΖΩΗΣ ΓΙΑΚΟΥΜΗΣ
Σύμβουλος για την επιμέλεια της ύλης
ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Επιμέλεια σελιδοποίησης ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Διευθύνσεις σύμφωνα με το Ν.Δ. 346/69 άρθρο 2:
ΞΕΝΟΦ. ΠΑΝΤΑΖΙΔΗΣ
Δημ. Γούναρη 9 - 'Αγ. Παρασκευή
Υπεύθυνος Τυπογραφείου:
ΤΡΥΦΩΝ ΤΣΟΥΚΑΣ Πανσανίου 10 - ΑΘΗΝΑΙ Τ.Τ. 458

Τιμή Φύλλου Δρχ. 10 - Έτησια συνδρομή: Έσωτ. Δρχ. 80 - Έξωτ. £ 2 ή \$ 4

ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: Παρακαλούμε θερμά α) όσους καθυστερούν το χρέος τους στο περιοδικό να φροντίσουν το συντομότερο για την εξόφλησή του, β) τα έμβλημάτα να γίνονται απρόσωπα: Ε.Ε.Σ.Ν., 'Αλκιβιάδου 4, 'Αθήνας.

ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Γ. ΑΘΑΝΑΣ: 'Ακαδημαϊκός
Γ. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ: Καθηγητής της
Παντείου 'Αν. Σχ. 'Επιστημών
Ι. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: 'Ακαδη-
μαϊκός
Β. ΚΟΥΡΙΑΣ: Καθηγητής Πανεπιστη-
μίου 'Αθηνών

Γ. ΚΟΥΡΝΟΓΓΟΣ: Γεν. Διευθυντής
Υπουργ. Πολιτισμού και 'Επιστημών
ΟΡ. ΛΟΥΡΙΑΝΣ: 'Ομότ. Καθηγητής
Πανεπιστημίου 'Αθηνών
Θ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ - ΔΙΟΜΗΔΗΣ: 'Ακα-
δημαϊκός
Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ: 'Ακαδημαϊκός
ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ: 'Ακαδημαϊκός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

CONTENTS

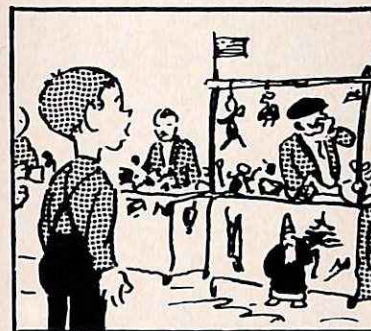
Σελίς	Page
Φ. ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ: Χριστούγεννα στη σπηλιά	1
Α. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ: Τό θαύμα του μικρού Χριστού	3
Δ. ΣΙΑΤΟΠΟΥΛΟΥ: Χριστουγεννιάτικη λαογραφία	4
Δ. ΣΙΑΤΟΠΟΥΛΟΥ: Χριστουγεννιάτικο	5
Α. ΒΑΡΕΛΛΑ: Τό μυστικό του Δία	6
Θ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: Ποίημα	7
Γ. ΤΑΡΣΟΥΛΗ: Τά μικρά τους μυστικά	8
Ν. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ: 'Η όραση του πουλιού	9
Χ. ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ: Τό παιδί κ' ή ήλιαχτίδα	10
Γ. ΜΕΓΑ: 'Η γάτα κουμπάρα	11
Τ. ΑΓΡΑ, Δ. ΜΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ, Γ. ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗ: Ποιήματα	11
Γ. ΘΕΟΤΟΚΑ: Θέλω γράμματι	12
Χ.: 'Η πεντάμορφη και τό τέρας	14
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: 'Ερωθροσταυρικές ειδήσεις	20
ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.	24
Π. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ: Ένα γράμμα	26
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ	27
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	29
Ρ. ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ: Οί κρυμμένοι θησαυροί	30
ΣΤΙΧΟΙ - ΜΟΥΣΙΚΗ στά εσώφυλλα	
ΡΗ. CONDOGLOU: Christmas in the Cave	1
Α. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ: Little Christ's Miracle	3
Δ. ΣΙΑΤΟΠΟΥΛΟΥ: Christmas Folklore	4
Σ. ΠΑΝΑΥΙΟΤΟΠΟΥΛΟΥ: Christmas Story	5
Α. VARELLA: Zeus Seiret	6
ΤΗ. CONSTANTINOU: Poem	7
Γ. TARSOULIS: Their Small Secrets	8
Ν. DIMITROKALLIS: The Bird's Eyesight	9
CH. ADAMOPOULOS: The Child and the Sunbeam	10
Γ. MEGAS: The Cat Best woman	11
Τ. AGRA, D. MANTHOPOULOS, G. PERGIALI- TIS: Poems	11
Γ. THEOTOKAS: I want to be educated	12
Χ. The Beauty and the Monster	14
EDITORIAL: Red Cross News	20
FROM THE H.J.R.C. ACTIVITIES	24
P. CIANNOPOULOU: A Letter	26
READERS' COLLABORATION	27
PUZZLES	29
R. STEVENSON: The Treasure Island	30
VERSES - Music in the Inner Covers	

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ μας είναι αντίγραφο αερογραφίας του ζωγράφου κ. ΒΑΜΒΟΥΛΗ, ευγενική προσφορά του
οίκου «ΑΣΤΗΡ» των κυρίων ΑΛ. και ΕΥ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

Καλά Χριστούγεννα

ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

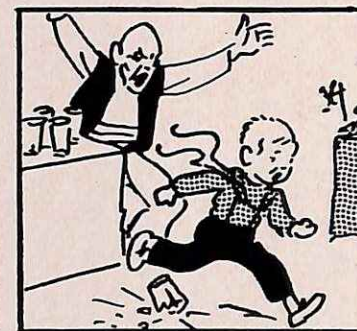
Του Α. ΒΩΤΤΗ

Χριστούγεννα κοντεύουνε
κ' έχει ο Λελές σαστίσει
τά τραπέζακια θλέποντας
πούχουν στο δρόμο στήσει.

«Πωπώ παιχνίδια!» ξεφωνά.
Μά κεί πού τά χαζεύει
πατάει ένα και τό σπά.
'Ο πωλητής άγριεύει,

και ο Λελέκος φεύγοντας
στό δρόμο παρασύρει
δυό κορδέλες από δώ,
πιό κεί ένα ποτήρι,

μία γραβάτα ύστερα
μπλέκεται στόνα χέρι του.
Τόν κυνηγά ο γραβατάς
μαζί μέ τό πανέρι του,

κι ο κορδελάς κι ο ποτηράς.
Κόσμος μαζί τους τρέχει,
κι ο κακομοίρης ο Λελές
τώρα σωσμο δέν έχει.

Άλλά για τύχη του καλή
πέφτει ο Λελές μας τώρα
άπάνω σ' ένα μπαλονά,
μέ όλη του τη φόρα.

Πέφτει στό χώμα ο μπαλονάς
καί... σκάνε τά μπαλονία
μ' ένα μεγάλο μπρρρραταμπούμ...
σάν είκοσι κανόνια!

Στόν κρότο αυτόν τρομάζουνε
όσοι τόν κυνηγάνε
καί ώσπου νά συνέλθουνε
για λίγο σταματάνε.

Καί τότε πρόφτασε ο Λελές
καί σέ μία πόρτα χώθηκε,
κ' έτσι έντελώς ανέλπιστα,
σάν από θαύμα, σώθηκε.